MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR
KAPOSVÁR

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

8295
2669
10964

BUDAPEST, 1942. JÚLIUS 29. — II. ÉVFOLYAM 31. SZÁM.

Ára:
20
fillér

LEDÖLT LENIN SZOBRA...

FELRAGYOG AZ ÉLETÖRÖM ÚJRA AZ UKRÁN MENYECSKE SZEMÉBEN
Köntösét szépre hímezi, visszatér nemzeti viseletéhez és ősi életformájához . . .

AZ ÁLDOTT FEKETE FÖLD
Acélosra termeli a búzát s művelőit bőségesen eltartja, ha dolgozni hagyják s munkájának gyümölcsét nem rabolják el tőle . . .

Uj élet

Hatalmas új birodalom szilárdul meg a szovjetfront mögött, amelynek kialakuló rendjéről és új életformájáról, egyelőre keveset tud a világ. Ukrajna túlnyomóan nagy része véglegesen kikerült a háborús övezetből s a vörös orvlövészektől megtisztított területeken kibontakozik az ukrán nép békés, munkás élete, Európa és a bolsevizmus megütközésének felperzselt földjén. A porig égett falvak felépülnek, a földművelés, ipar, kereskedelem megindul, az új közigazgatás megerősödik, harangszó csendül a falvak felett s a magántulajdon visszatérő, ősi joga cselekvésre, alkotásra sarkalja az emberi munkaerőt. Ukrajna bőven termő fekete földje gabonát terem, népét megnyugtatja a biztosított béke s néhány esztendő mulva, a képeinken bemutatott Kezdetből kivirágzik egy gazdag, elégedett ország...

ASSZONYOK A KÚTNÁL
Szegényes az élet, de már biztató . . .

GIRBE-GÖRBE GÉMESKÚT
A porig omlott házat újra felépítették s a kis gazdaság is lassan felvirágzik

UKRÁN FALUSI HÁZAK
Ismerősek, zsupfedelükkel s kicsi ablakaikkal... A vörös vihart végigállták, sok nyomorúságot, szenvedést láttak, csak éppen nem változtak meg

Ukrajnában

RENGETEG A MUNKA
a nagy pusztulás után. A leégett falvak helyén gombamódra nőnek fel az új utcasorok. Bútort, kocsikat s ezerféle használati tárgyat kell készíteni

DOLGOZNAK AZ UKRÁN KOVÁCSOK
Felhúzzák a vasabroncsot a kerékre. Világszokás elnézegetni a dolgozó mestereket...

INDUL A FIATAL UKRÁN PÁR A MENYASSZONYTÁNCBA
Az elátkozott vörös uralom és a véres harcok színhelyén új élet sarjad...

KÖCSÖGFA
Főzés, mosogatás után a nap szárítja fényesre az edényeket

BÉKÉS NYÁRI HANGULAT
Ukrajna dús földjén. Hazafelé tart a juhnyáj s a búcsúzó nap sugarai aranyozzák meg a porfelhőt. Az ágyúk menydörgése már nem hallik idáig...

Éjszaka halásznak a Velencei tavon...

A Velencei-tó fürdőhelyeinek vidám zsongása megváltoztatta a velencei halászok életét. A strandolás megzavarja a tó vizét, előzi és nyugtalanná teszi a halakat. Csak éjszaka nyugszanak meg, amikor a partok elcsendesednek...

Ilyenkor indulnak fogásra a velencei halászok...

Elindulnak a halászatra...

Napnyugta a Velencei tavon

A halászok egyrésze a nádfedeles halászkunyhó előtt várja a szállító-csónakokat; itt újra átválogatják a halakat...

A hálókból a halszállító csónakban gyűjtik össze a zsákmányt...

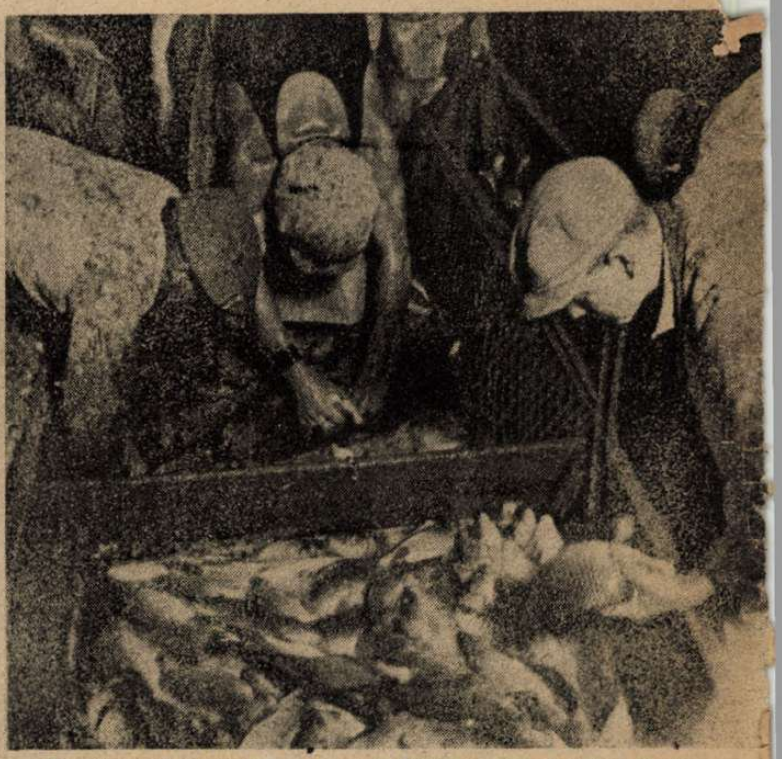

Osztályozzák a halakat; az egészen kicsiket visszadobják a vízbe...

Bent a vizen szorgalmasan folyik a munka: újból és újból kivetik a hálót..

A napkeltét már a partról nézi a dolgavégzett halászmester... Ezer rejtett szépsége tárul fel a tónak a nap első aranyló sugaraiban...

A VORONYEZSI HIDFŐNÉL

Voronyezs mellett vagyunk, egy cserfa-erdőben. Német szálláskörletben. Sötétedik. Minden fa, cserje gépkocsit takar. Sehol egyetlen hang, pedig több zászlóalj van itt tartalékban.

Mélyen az erdőben cigaretták parázslanak, halkan beszélgetnek a katonák. Néhány perccel ezelőtt érkezett meg a táboripostájuk. Otthonról, családról cserélik ki gondolataikat. A város felől, a Voronyezs folyó partjáról géppuska kelepel, löveg dörren, becsapódás csattan...

Hadnagyommal közös fekvőhelyet készítünk, hat-hét szálból álló facsoportnál, egy mély árok közelében. Fáradtak vagyunk, hosszú gépkocsi út van a hátunk mögött: hamar elszenderedünk...

Becsapódásokra rebbenünk fel. Martin-bombázók jellegzetes zúgása egészíti ki a *„hangversenyt"*. Egyre közelebb jönnek. Árokba vágjuk magunkat. Ugyanezt teszi mindenki, végig az erdőben, hangtalanul. Kerekre tágulva figyelnek a szemek. Gyors egymásutánban gyúlnak ki a bombázók ejtőernyős, tíz-tizenkét percig világító rakétái s hol itt, hol ott világítják meg a tájat. Németektől tudjuk: ma különösen élénkek a vörös repülők. Készülnek valamire... A Donon átvezető négy hadihidat keresik...

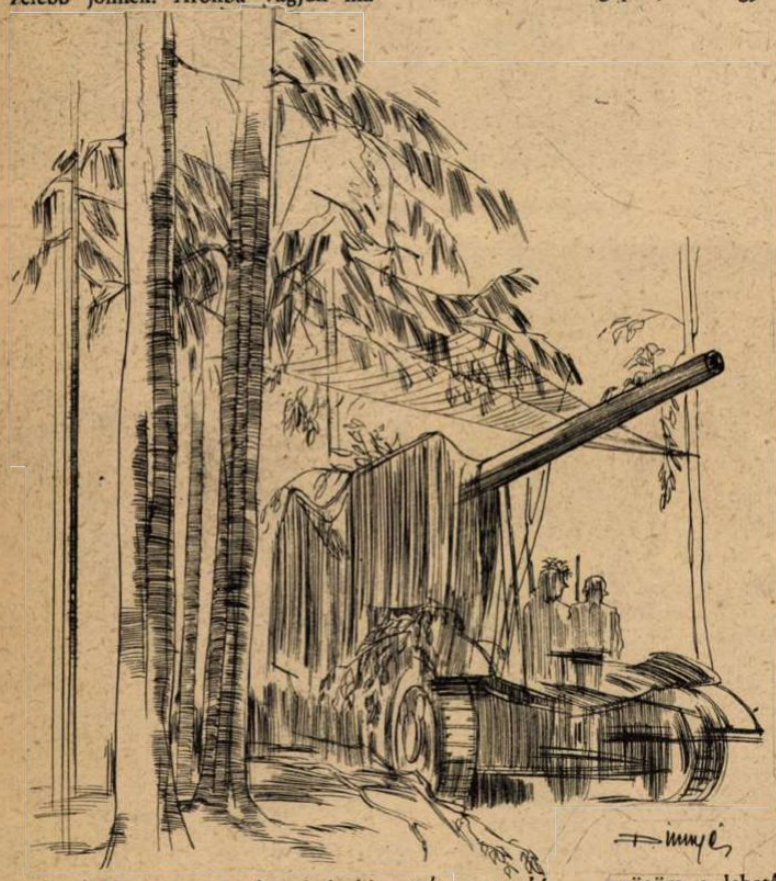

Az ember mindenhez hozzászokik. Néhány percig figyeljük a nagyszerű tűzijátékot, de a test is követeli a magáét; árokszélre hajtott fejjel elalszunk...

Újabb *„sorozatra"* ébredünk. A bombázók most már vadul szórják az *„áldást"*. Támpontjuk nincs. Tudják, hogy erős a légvédelem s 5—6.000 méter magasságban dolgoznak. Nincs találati lehetőségük. Az ütegek — nagyon okosan — hallgatnak. Nem árulják el hollétüket. *Csak így tudják csőre csalni a madarat...*

Ismeretlen, kellemetlen, rekedteshangú motorzúgását halljuk félkilométer távolságból. Azt hisszük orosz vontatógép zakatol, amikor suttogva, szájról-szájra jár a hír:

— *Orosz harckocsi közeledik!*

Lehetséges volna ez? Öt kilométerre áll előttünk előnyomulásban lévő gyalogságunk. *Hol jött be ez a gép?!*

A zúgás, zakatolás egyre jobban közeledik. Már azt is kivesszük a zajból, hogy *24 tonnás a tank.* A tornya mögött 30—40 főnyi gyalogság szorong, heringek módjára. Most már éber az egész erdő. Az izgalomnak azonban sehol semmi nyoma. Egészen halkan rövid parancsok hallatszanak. Gránátkötegek, benzingránátok és egyéb tankelleni fegyverek, eszközök kerülnek elő a kézbe. *A szovjet harckocsi meg jön...* Meg-megáll, újból zakatol, vontatószerkezete erősen zörög... *Alig van száz lépésre.*

Szempillantásra megélénkül az erdő széle. Német katonák ugranak az állásokba. Egy a mi árkunkba került. Meg akarom szólítani, de ő fogvicsorítva nekem ugrik és torkon ragad. *Russze-russze!* — sziszegi és valami cifrát mond... Ütésre emeli a puskáját.

— *Orosz az öregapád, mi magyarok vagyunk!* — nyögöm a lehető leggyorsabban.

— *Magyar? Magyar?* — ismétli, de nem hisz. Egyik kezét a nyakamon tartja, sapkarózsámat tapogatja és nézi, majd hirtelen elenged és *bocsánatot kér.* Látszik: nagyon röstelli a dolgot, hogy a sötétségben orosszal tévesztette össze a honvéd egyenruhát.

Négy harckocsi halad el előttünk, az ötödik megáll. A szovjet katonák leszállnak róla, tanakodnak, háromven lépésre van tőlünk... Egészen az árok fenekére lapulunk... *Nagy roppanást, recsegést hallunk...* A nagy motor zúg; kalapál, zakatol az egész alkotmány és döcög... eldöcög az erdőbe vezető úton... Hová tart ez?

Amikor elvonult, megnézzük a nyomokat: négy fát kidöntött s egy üres kisautót gázolt el és mintha mi sem történt volna — folytatta útját.

Az árok szélén, úgy véljük, Sz. Kovács Imre hadnagy, debreceni bajtársammal, hogy bizonyára eltévedt ellenséges gépről van szó. *Most menekül valamerre. Aludjunk tovább...*

Az árokpartján hevenyészett „ágyunkon" épp el akarunk terülni, amikor *újból felzúg egy motor...* S megint hallatszik *a zakatolás. Egy gép... kettő... három... négy... s hosszabb szünet után az ötödik is zörög. Mi ez? Tervszerű támadás?* Komolyodik a helyzet!

Összeköttetést keresünk a németekkel, de már jelentkeznek is: *gépágyúval, géppuskákkal, golyószórókkal és géppisztolyokkal lövik az utat. Fényjelző lövedékeik világítanak az éjszakában.*

Lélekzetvisszafojtva figyeljük az árokból a hatalmas, ormótlan gépek mozdulatait. Az országúton döcögnek. Mozgásuk nehézkes és lassu.

A kellemesnek nem mondható „megszakítás" közben egyre közelebb jött az orosz páncélos. Úgy érezzük és látjuk: *ez egyenesen felénk tart.* Ötven, negyvenöt, negyven lépésre van tőlünk... Egészen az árok fenekére lapulunk... *Nagy roppanást, recsegést hallunk...* A nagy motor zúg; kalapál, zakatol az egész alkotmány és döcög... eldöcög az erdőbe vezető úton... Hová tart ez?

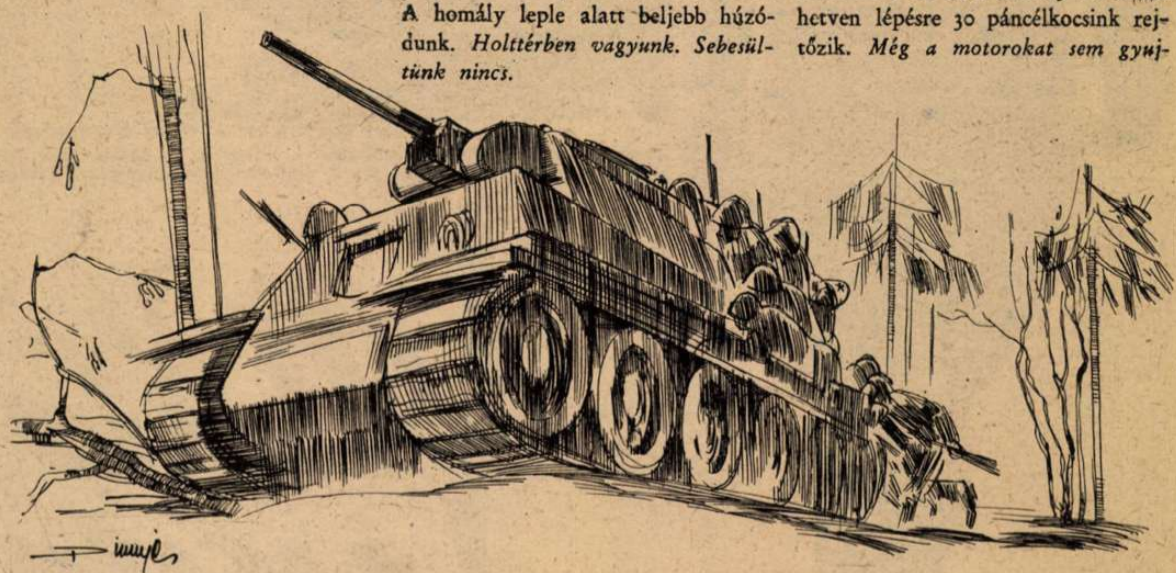

Amikor elvonult, megnézzük a nyomokat: négy fát kidöntött s egy üres kisautót gázolt el és mintha mi sem történt volna — folytatta útját.

Az árok szélén, úgy véljük, Sz. Kovács Imre hadnagy, debreceni bajtársammal, hogy bizonyára eltévedt ellenséges gépről van szó. *Most menekül valamerre. Aludjunk tovább...*

Az árokpartján hevenyészett „ágyunkon" épp el akarunk terülni, amikor *újból felzúg egy motor...* S megint hallatszik *a zakatolás. Egy gép... kettő... három... négy... s hosszabb szünet után az ötödik is zörög. Mi ez? Tervszerű támadás?* Komolyodik a helyzet!

Összeköttetést keresünk a németekkel, de már jelentkeznek is: *gépágyúval, géppuskákkal, golyószórókkal és géppisztolyokkal lövik az utat. Fényjelző lövedékeik világítanak az éjszakában.*

Lélekzetvisszafojtva figyeljük az árokból a hatalmas, ormótlan gépek mozdulatait. Az országúton döcögnek. Mozgásuk nehézkes és lassu.

A vörösök eszeveszetten lövik az utat s a világító rakéták fényénél körülnéznek. Éppen az egyik német löveg előtt húznak el... Észreveszik s két kézigránátot röpítenek a német tüzérek felé. A következő másodpercben öt méter távolságról eldördül a repeszgránáttal töltött löveg! A második már az egyik harckocsi tornyát söpri le. A motornak azonban semmi baja. Tovább robog...

A német lövegnek irtózatos hatása volt. *A gránát nyolc vörös katonát darabokra szedett. A többiek észnélkül menekültek a szemben lévő cserjés felé.* Puskatűzzel védekeztek rövid ideig s aztán megadták magukat s azonnal parancsot kaptak halott bajtársaik eltemetésére...

Két század rövid szakaszán, mind az öt szovjetpáncélos elpusztult. Az út szélét orosz hullák fedték. *Az élők feltartották kezeiket...* A hajnali órákban még vörös vadászgépek próbálták meg a sikertelen támadás elkésett támogatását. Lecsaptak reánk, mint az éhes vércsék, de amikor megjelentek felettünk a mi vadászaink is, szétrebbentek, mint a verebek.

A felkelő nap sugarainál kitárul előttünk a csatatér. Reng a föld a sűrű ágyúzástól *s mi indulunk előre.* Gépkocsijaink hatalmas port vernek a szovjetutakon. *A Don két egymáshoz közelfekvő hadihídja felé igyekszünk.* Orosz halottak feküsznek a megerősített kanyarnál. Egy-két órával ezelőtt eshettek el. Egy rövid kilométeres szakaszon tíz szovjetpáncélos ég és düledezik.

Egy német főhadnagy beszéli el a kudarcos roham történetét:

„Három irányból igyekeztek ezek a szovjet harckocsik felénk, hogy elfoglalják a hidakat. Csak őrült ember adhatott ki ilyen parancsot. *Másodpercek alatt lőttük szét a támadókat s ez az eredmény...* Innen hetven lépésre 30 páncélkocsink rejtőzik. *Még a motorokat sem gyújtották be!* Nem volt szükség rájuk... *Lassan mozognak az orosz tankok. Hangosak. Vezetésük sincs...*"

Mostmár értjük az éjjeli támadást. A „mi" vörös tankjaink is ide igyekeztek a doni hidakhoz, de közben elakadtak... A vörös hadvezetőség a siker legkisebb reménye nélkül, harminc páncélost és közel 900 embert zavart a pusztulásba, evvel az egyetlen vállalkozással!

Nem lehet már csodálkozni azon, hogy a fegyvertelen vörös katonák lépten-nyomon jelentkeznek honvédeinknél. Inkább a fogságot választják, mint a biztos halált. *A doni hídfők pedig keményen állanak a szövetséges csapatok birtokában.* A világ legtökéletesebb hadigépezete a porba veri a vörös ábrándot „Európa meghódításáról, az angol partokig..." *Itt a csatatéren, a harcok megpróbáltatásaiban, acélosra szilárdul győzelmi hitünk.*

VILÁG ÚJÁG

MUSSOLINI
közel egy hónapot töltött az afrikai fronton. A Duce az egész idő alatt a hadműveleti övezetben tartózkodott és hazatérésekor Athént is meglátogatta

FINN ROKKANT KATONÁK A SVÉD KIRÁLYNÁL
Gusztáv királyt sárói nyaralójában felkeresték a közeli finn üdülőtelepen elhelyezett rokkant finn harcosok. A svéd uralkodó szívélyesen elbeszélgetett velük

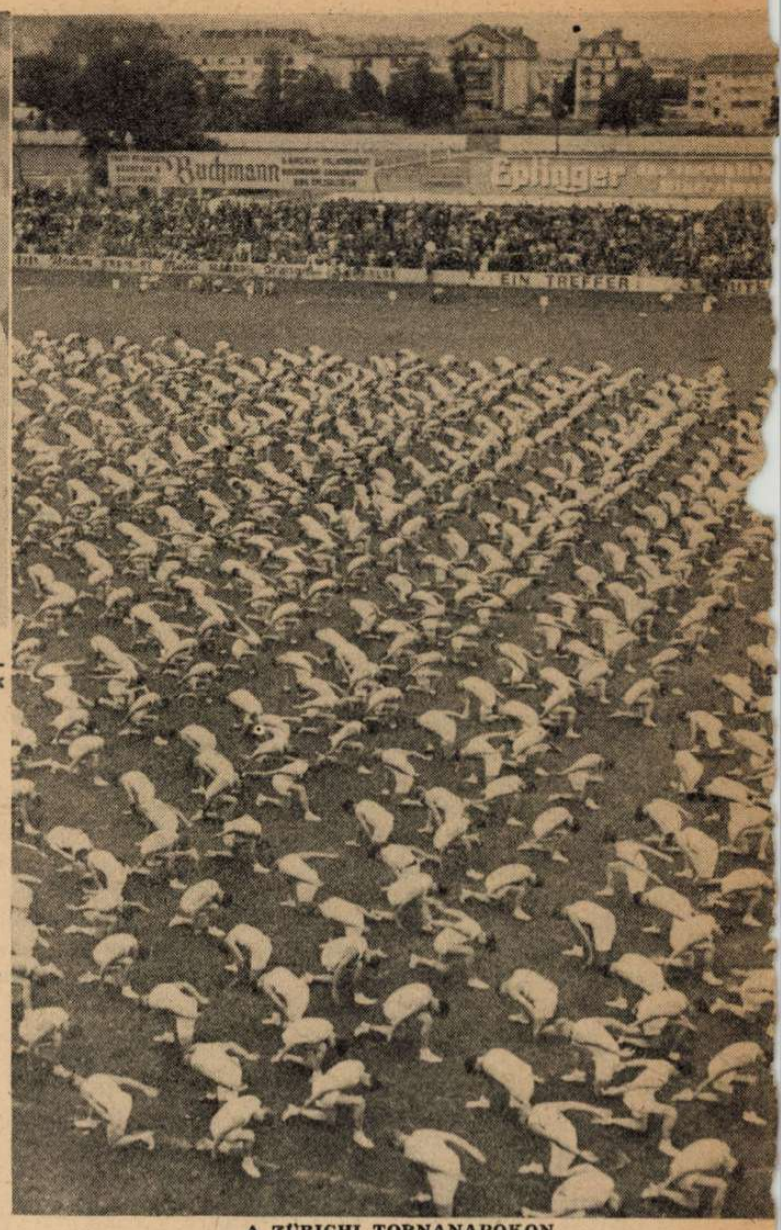

A ZÜRICHI TORNANAPOKON
A svájci tornászok fegyelmezett, szép gyakorlatait lelkesen fogadta a 8000 főnyi közönség

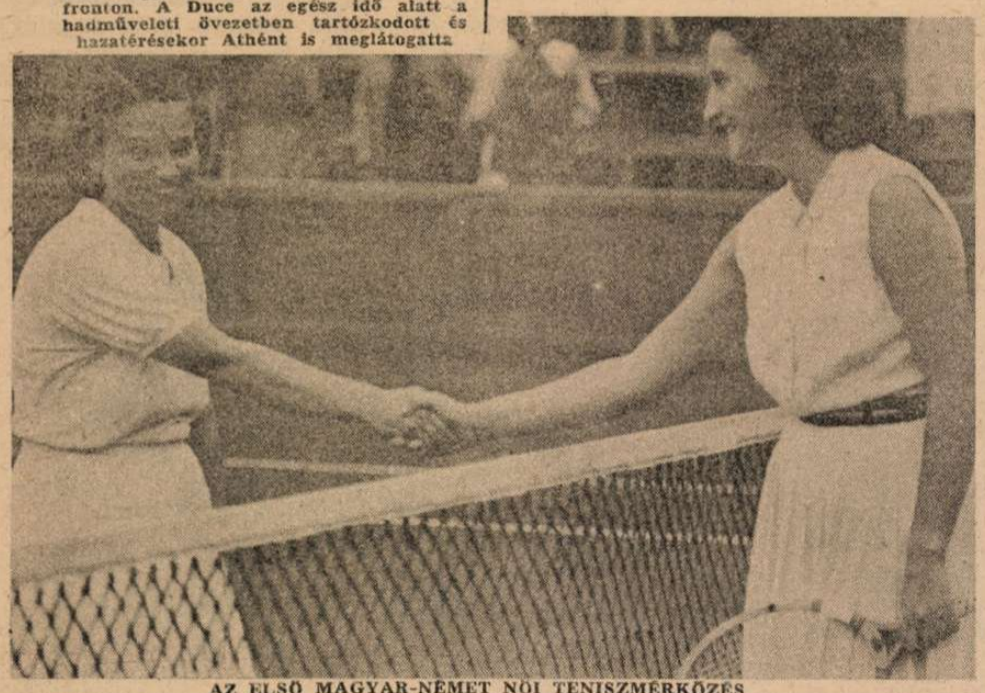

AZ ELSŐ MAGYAR-NÉMET NŐI TENISZMÉRKŐZÉS
a magyar hölgyek győzelmével végződött. Florián Alice (magyar) fogadja Hamann Gizella (német) üdvözlését

MATTHIAS PIER,
a csöndes fontos ember, a héten ünnepelte 60. születésnapját. Matthias Pier tudományos munkájának köszönhető a mesterséges benzin óriás mennyiségben történő előállítása. A tengelyhatalmak katonai sikereiben felbecsülhetetlen szerepet játszik a mesterséges benzin

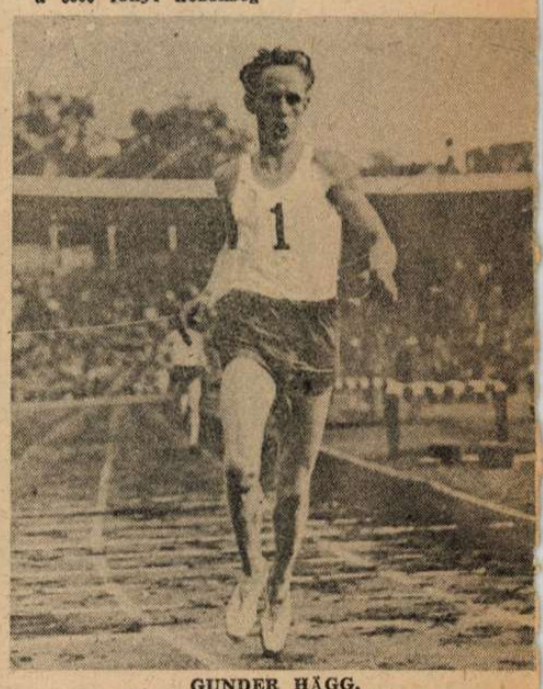

GUNDER HÄGG,
a fiatal svéd bajnok, a kétmérföldes futásban új világrekordot állított fel

KERESD A FÉRFIT!... ASSIA NORIS
olasz filmszínésznő. Az apja orosz cári gárdaezredes volt s a fiatal Anasztázia Párisban nevelkedett. A gyönyörű fiatal leány beleszeretett egy olasz férfiba, így került Rómába, tökéletesen megtanult olaszul, s ma állócsillaga az olasz filmművészetnek. Nem kell mindig a nőt keresni. Néha a férfi is számít, — valamit

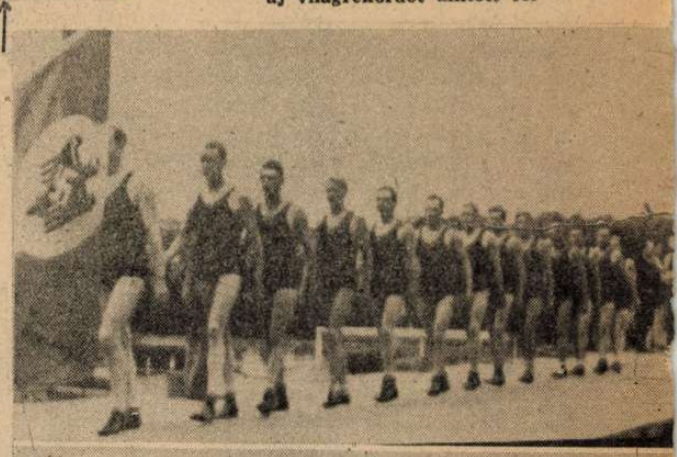

DARMSTADTBAN
most zajlott le a magyar-német úszó és vízilabda mérkőzés, amelyet a magyar csapat nagy fölénnyel nyert. A felső képen a német csapat felvonulása, lenn a győztes magyar fiúk

HÉTRŐL HÉTRE

V

Évszázadok óta

nem volt a magyar nemzetnek kedvezőbb és hasznosíthatóbb alkalma, szilárdan megalapozni jövendőjét, mint a most következő esztendőkben! Az elszállott évtizedek kül- és belpolitikai erőtényezőinek gondos mérlegelése és az európai térben feltáruló új lehetőségek és feladatok vizsgálata, egyformán bizonyítják ennek a józan és reális következtetésnek helyességét. A trianoni világ szétporlott, a zsidó kapitalizmus és a népi erőket fojtogató liberális gazdasági rendszer betegre gyöngült, a kommunizmus már nem komoly veszedelem s a nemzeti eszme európai diadala megnyitotta a fejlődés új útjait. A világháború óriás lökést adott a technikai haladásnak s a háború végén minden ország ipari gépezetének és tudásának teljességével kapcsolódhatik be az égetően szükséges újjáépítő munkába. A politikai, gazdasági és társadalmi élet nagy kérdései nem is olyan bonyolultak, mint ahogy a reakció hívei bizonyítani próbálják. Adott és elkerülhetetlen egyszerű igazságok elismerése az alapvető szellemi feladat s ha ezekben az igazságokban a nemzet java megegyezik, rengeteg, mesterségesen felfújt részletkérdés és aggályoskodás széjjelpattan, mint a szappanbuborék. Csak nem kell az ablakon keresztül tűzoltólétrával és asztmás pihegéssel bevergődni oda, ahol nyitva van az ajtó a kényelmes besétáláshoz. Nem szabad gőgös fontoskodással felnagyítani a kis ellentéteket csak azért, hogy semmi sem történjék. Nem kell mellékvágányokra cibálni az olyan reformokat, amelyeknek szükségességét ma már pártkülönbség nélkül, mindenki hangoztatja, mert nemzeti erőink korszerű felfejlesztésének nagy művében múlik és sürget az idő. A népek természetes versenyében új korszak kezdődik, amelyben a magyar nem maradhat le. Hagyjuk egyelőre a panaszokat magunkra s másokra és nézzük meg, hogy a dolgozók frontján, lelki és testi erőink mozgósításában, a fanatikus összetartás és az emberséges életkörülmények megteremtésére, mit — cselekedhetünk!...

Választalakról

ír vitéz Andorka Rudolf, a Magyar Nemzet hasábjain s megállapítja, hogy a magyar társadalomban, a hivatásszervezetekben, az emberi együttélés minden formájában, sőt a családban is, serény kezek rakják kétoldalról állandóan magasabbra a választalakat, hogy még elválasztóbbak legyenek... A cikkben új hangot vélünk felfedezni, merőben eltérőt mindattól a jobbfelé gyűlölködő, intellektuális torokzengetéstől, amelyet a Magyar Nemzet írásaiban megszoktunk. Azt írja vitéz Andorka Rudolf, hogy „nekünk nem lehet, de nem is szabad a közönyösek, érdektelenek, az álomvárók, az — úgyis mások végzik el — csoportjába állni...“ Határozottan állítja a cikkíró, hogy valóban egy új rend, valószínűleg nem is csak európai, hanem egy új világrend fog kialakulni, „a mi feladatunk pedig az lesz, hogy ebben az új rendben a magyar nemzeti létet és gondolatot, minden politikai cselekvésünknek egyetlen helyes és természetes célkitűzését, necsak megtartsuk, de izmosítsuk és újból közéletünk vezérgondolatává tegyük...“ Nem most, hanem a sistergő zsidó gyűlölet éveiben fogadták el Magyarországon sok százezren vitéz Andorka Rudolf mostani tételét s ezért építettek köréjük választalakat azok, akik a vitában, hallatlan elfogultsággal gúnyolták, lecsepülték az új világ gondolatát! Igen, legyünk egészen őszinték, ahogy vitéz Andorka Rudolf kívánja s ne kendőzzük el a meglévő hibákat. Tényleg repedések éktelenkednek a magyar vezető értelmiségi réteg szilárd felülete mögött, valóban sokfelé hiányzik a kollektív nemzeti felelősség átérzése; merevség, hajthatatlanság, egyéni sérelem és érdek halmozódik választalakba s olyan erős a személyi veszekedés lármája a közélet termében, hogy kevesen hallják az idők figyelmeztető kopogtasát az ablakon... Vitéz Andorka Rudolf ténymegállapításait igaznak elfogadjuk, de hogyan gondolja a jószándékú cikkíró azt, hogy „egy kis kölcsönös megértés és egy cseppnyi egymásiránti szeretet“, lebonthatja a választalakat?... És hol mutatták egyetlen jelét eddig a baloldalon és a reakciós táborban a szeretetnek és a méltányosságnak? Csak a közös világnézet, a közös irányú út, hit, törekvés, küzdelem köt össze igazán, eszméket valló embereket. Ebből a cselekvő közösségből senkit sem szabad kizárni s csak a korlátolt haszonlesők számítják a naptárban, hogy ki, mikor, melyik napon állott be a sorba... De be kell állni! Őszinte meggyőződéssel. Csak így hullanak le a választalak.

Nagybudapest

kérdése alaposan felkavarta a honi izraeliták kedélyvilágát. Amikor vitéz Endre László alispán a vármegyei érdekek kötelező szolgálatában állást foglalt Szendy Károly tervének vitájában, minden zsidóérdek, szinte gombnyomásra kötelességének tartotta a polgármester „védelmére“ kelni, pedig Szendy Károlyt holtbizonyosan nem lelkesíti a váratlan és héber oldaltámogatás. Ha vitéz Endre László készített volna javaslatot a Budapest környékén elterülő 25 város és község egyesítésére a fővárossal és Szendy Károly bírálná a tervet, a zsidók akkor is csak mögéje tolakodnának, mert ez ellen-Endre-politika, könyörgünk alássan... Régi, ismert módszer ez; a liberális korszak legsötétebb éveiben, evvel a gyakorlati fogással szorították félre a budapesti városházán a keresztény vezetőembereket s teremtették meg azt a zsidó uralmat, amely az adózók pénzének befektetéséből, halhatatlanra sikoltozott érdemeket könyvelt el a maga javára. Nagybudapest kérdését, az összes előnyök és hátrányok szabad megvitatása után, a nemzeti érdekeknek megfelelően, elintézik majd egymás között a magyarok. Az ő dolguk s nem a zsidóké. Az itt élő izraelitákat csak arra kérhetjük, hogy ne szóljanak bele a vitába s ne adjanak ilyan színezetet a fontos döntésnek, mintha az ő győzelmük, vagy esetleg háttérbeszorításuk lenne... Ennek az együgyű játéknak ideje lejárt, pedig valamikor de sokat nyertek vele a városházi zsidó boncok. Nem ártana meg a zsidóságnak, ha valóságos helyzetét végrevalahára felismerné s nem tetszelegne önmagának a villamos hernyó szerepében. Tapasztalt gazdák elbeszélése szerint, a villamos hernyók milliói egy darabig nyugodtan leselkednek s aztán hirtelenül, egyszerre esnek a fenyőfáknak, lerágni róluk a zsenge részeket. A villamos hernyók vitustáncban szerzik a táplálékot; hol visszavonulnak, hol sűrű rajokban vetődnek vagy tízpercenként a pusztított erdőre. Ilyenforma mostanában a zsidó betörés is a magyar politika berkeibe. Villódznak, nyüzsögnek, hisztériás remegésekben keresik az alkalmas lombozatot, ahová lezúdulhassanak s ha akad egy ilyen hálásnak vélt Nagybudapest-kérdés, egyszerre rázúdulnak csövestől. Pedig jobb volna és gazdaságosabb, ha a tiszta zsidó-ügyek elintézésére tárolnák a felesleges — villamosságukat...

„Tűzben pusztult el

Juda, de tűzben fog feltámadni“, — hirdeti az igét az egyik hazai zsidó lap, valami furcsa, de csodálatosnak nevezett álom körülményes leírása után. A kiválasztott néphez intézett mese veszedelmesen mai keletű. Azt írja le érzelgősen Gemeiner Ervin, zselizi polgár, hogy az ukrán éjszaka hangos a repülőgépek búgásától, ágyúk dörögnek fülsiketítően, kattognak a gépfegyverek, „csörömpölnek“ a puskák, a pokoli zaj felveri az éjszaka csendjét s behallatszik Dovid Blum házába. Minden jótétű lélek remegve ugrana ki az ágyból az égzengető csörömpölésre, de nem úgy a kiváló Dovid Blum, aki „mindebből semmit sem hall, mert alussza mély álmát...“ Dovid Blum azonban nem úgy alszik, mint más közönséges halandó. Dovidot azért nem ébreszti fel a népek roppant küzdelme, mert az 5701 éves zsidó multról álmodik. Tőle ugyan leágyúzhatják a háztetőt s kilőhetik alóla az ágyat, ő akkor is tovább alszik, talán űrlebegésben, mert éppen lát álmában, — látja a spanyol inkviziciót, a pogromokat, a gettót, a sárgafoltot, végül a legújabb kor szüleményét, az árjásítást...“ Dovid még itt sem ébredt fel. Megszemlélte az árjásítást a bús ukrán éjszakában s akkor hirtelen megjelent előtte Ábrahám, ahogy bement a tűzbe s kijött baj nélkül, majd bement hitetlen testvére s az meg szabályszerűen bennégett... A németek és a vörösök tovább ágyúztak, puskák rettentően tovább csörömpöltek s Dovid Blum rendületlenül tovább látott. Látta, ahogy Mózest a vízbe teszik, továbbá a szörnyű Fáraó szélsőséges rendeletét is látta, s végül a Vörös-tenger ketté-hasadását, ahogy az oda bevonuló egyiptomiak a vízbefulladtak...“ Ennyi látnivaló után kihajnalodott s Dovid Blum az imaházhoz sietett és elmondotta az ukrán falu zsidóinak csodálatos álmát. Ahogy már illik, az elbeszélés „mély megilletődést váltott ki“, — „a bőjt által történt elgyengülés ellenére sokkal fürgébben siettek a kis ukrán falu zsidói a templomba, mint az előző este, hogy a világ tudtára adják, nem Titusz győzelmére épített diadalkapu a maradandóbb, hanem az isteni ige: Tűzben pusztult el Júda, de tűzben fog feltámadni...“

Mi ez?

— kérdezzük illő szerénységgel. Miért alkalmazzák a zsidók az ószövetségi történeteket az ukrajnai harctérre? Miért írják azt, hogy „a világ valamennyi népe fegyvert fogott, felszabadítani az elnyomottakat az elnyomásból“?... Mi úgy tudjuk, hogy csak a tengelyhatalmak erői harcolnak vérük hullatásával a világ dolgos, haladó nemzeteinek elnyomói ellen s mi, a magyarság, ott állunk életünkkel, sorsunkkal hitünkkel, kizárólag szövetségeseink oldalán! Mirevaló a mai időkben kitalált csodaálmokba csomagolni a zsidó különállás propagandáját, amikor senki sem akarja megnyerni ezen a földön a zsidóságot nemzeti ügyeink támogatására s csak azt kívánjuk, hogy ne avatkozzanak bele életküzdelmünkbe semmiféle formában. A babonák, a varázslatok, az álomfejtések, a messiásvárás, Titusz haditetteinek siratása és Jeruzsálem sarútlan visszakönyörgései bennünket nem érdekelnek, de ne kapcsolják össze népi vallásuknak ritusait s ünnepeik magyarázatát az élő magyar történelemmel, mert ezt már nem engedhetjük meg. Dovid Blum álmodhatik amennyit akar, ágyúdörgés közben is, — ami nem valószínű, — s el is mesélheti a mannahullás látomását fajtestvéreinek, de amikor Dovid Blum helyett a zsidó ujságíró találósmesét ír és tüzet ígér, amelyben Juda feltámad, akkor már vége van az ártatlanul csörömpölő ájtatosságnak. Aki tüzet akar, költözködjék át sürgősen Jeruzsálembe s gyujtogasson ott, ahol Titusz császár abbahagyta. Családi ügy. Ósrómai-zsidó elszámolás. Majd nézzük. Nálunk azonban tilos a gyujtogatás. Elég volt a zsidó tűzből az első világháború végén. Ismerjük már rőt fényét és nyughatatlan lobogását. Ismerjük az 5000 éves sóvár, szomjas vágyakat, az európai népektől vadidegen s a kínzó tóra-parancsoktól eltorzult zsidó arculatot. Felriadt öntudatunk erejével mondhatjuk, hogy Dovid Blumék hiába tetetik az alvást az ukrajnai ágyútűzben s hiába várják Juda világuralmának kigyulladó tüzét valahonnan másfelől. Most az egyszer, Európa — magára vigyáz...

VITÉZ HORTHY ISTVÁN,
Magyarország kormányzóhelyettese, repülőfőhadnagy, — képünk baloldalán — a parancskiadásnál

A KORMÁNYZÓHELYETTES VADÁSZGÉPE ELŐTT KIADJA AZ INDULÁSI PARANCSOT

HONVÉDEINK A DIADALMAS

RATA ZÚG A FELHŐK FÖLÖTT!
A közelben lévő fontos pályaudvart a magyar légelhárító tüzérek védik

REPÜLŐBOMBÁK SZERELÉSE
a szovjettől elfoglalt repülőtéren

A MAGYAR VADÁSZREPÜLŐK ↑
az új győzelem jelét festik fel gépükre

SZOVJET UTÁNPÓTLÁSI SZERELVÉNY, A SIKERES LÉGITÁMADÁS UTÁN

A SZOVJETFRONT KITÜNTETETT MAGYAR HŐSEI:

ISTÓKA DEZSŐ
vezérkari ezredes. Magyar Érdemrend Tisztikeresztje, hadidíszítménnyel és a kardokkal

BÁTHY ZOLTÁN
főhadnagy. Kormányzói Dicsérő Elismerés, hadiszalagon a kardokkal

LENDVAI LAJOS
hadapród őrmester. Magyar Kisezüst Vitézségi Érem

GARAMVÖLGYI GYULA
szakaszvezető. Magyar Bronz Vitézségi Érem

SZABÓ FERENC
őrvezető. Magyar Bronz Vitézségi Érem

MÁRTON FERENC
őrvezető. Magyar Bronz Vitézségi Érem

MÁRKUS MIHÁLY
tizedes. Magyar Bronz Vitézségi Érem

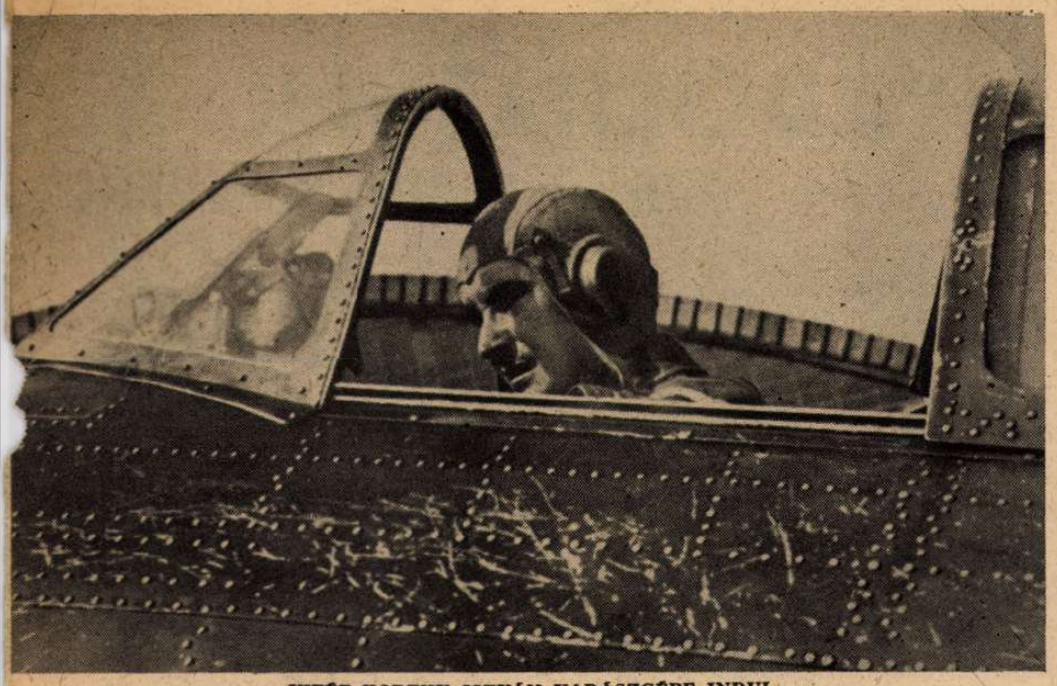

VITÉZ HORTHY ISTVÁN VADÁSZGÉPE INDUL...

CSATÁKBAN

HONVÉDEK AZ ELSŐ RAJVONALBAN,
a győztes harc után újra előnyomulnak...

KITÜNTETÉSEK A SZOVJETFRONT MAGYAR HŐSEINEK

A m. kir. honvéd vezérkar főnöke a Kormányzó Úr által reá ruházott hatáskörben a Legfelsőbb Hadúr nevében az alábbi kitüntetéseket adományozta:

A Magyar Nagy Ezüst Vitézségi Érmet

a hősi halált halt dr. Wéber Ottó hdp. őrmesternek, Rab József, Prékop László, Kiss László és Orzsi Imre tart. szakaszvezetőknek, Kiss József tart. c. szakaszvezetőnek. Joó István és Csáky Sándor tart. tizedeseknek, Méry József, László Imre és Belloni István tart. honv. c. őrvezetőknek, Sere János, Rauchlics Miklós, Bojtos Mihály, Völgyesi József és Sill Géza tart. honvédeknek, Sebestyén Pál hadapródőrmesternek és Prédli József tart. tizedesnek;

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért Tóth László hadp. őrmesternek, Tóth Ferenc tart, hdp. őrmesternek, Németh Antal tsz. őrmesternek, Erdős Gyula tsz. szakaszvezetőnek, Márkus Lajos és Tóth József tart. c. szakaszvezetőnek, Rusnyák László tizedesnek, Spisák József tart. c. tizedesnek, Nagymihály Mátyás honv. c. őrvezetőnek, Jelinek Ferenc tart. honvédnek;

a Magyar Kisezüst Vitézségi Érmet

az ellenség előtt tanusított vitéz és önfeláldozó magatartásáért: a hősi halált halt Sand Lajos és Szanda László tart. hadp. őrmesternek, Vajda Sándor tsz. szakaszvezetőnek, Józsa István tiz. c. szakaszvezetőnek, Fábián Gyula, Varga István és Klug László tart. tizedeseknek, Dandó Ödön tart. honv. c. tizedesnek, Kissunyi Pál és Szánti Kozma Ferenc tart. őrvezetőnek, Bus Gyula honv. c. őrvezetőnek, Török Lajos tizedesnek, Szücs József tart. honv. c. őrvezetőnek, Horváth János honvédnek, Molnár Lőrinc, Görcs Kálmán, Chiló József, Fülep Lajos, Körmendi János, Papszt Sándor, Csaplár Sándor, Farkas Győző, Kocsis Zsigmond, Sári István és Heiter Lőrinc tart. honvédeknek és Somogyvári Imre póttart. honvédnek;

az ellenség előtt tanusitott vitéz magatartásáért Fenyvesi Ferenc tart. szakaszvezetőnek, Berzéki Ferenc tart. c. szakaszvezetőnek, Both János, Fodor István és Gál István tart. tizedeseknek, Farkas László, Zsitnyár Sándor, Endresz Mihály és Gerhát József tart. honvédeknek

a Magyar Bronz Vitézségi Érmet

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért: Bordás Alajos ht. tőrm. c. főtörzsőrmesternek, Günther Rezső tart. őrvezetőnek és Cseri József póttart. honvédnek.

FEHÉR ZSIGMOND
őrvezető. Magyar Bronz Vitézségi Érem

VITÉZ MEZŐ ENDRE VEZÉRŐRNAGY,
hadosztályparancsnok, csapatainak harcbavetéséről rendelkezik

WEICHS VEZÉREZREDES,
német hadseregparancsnok látogatása egy magyar hadosztály parancsnokságánál

ELHAGYOTT SZOVJET CSATATÉR
A vert hadat magyar honvédek üldözik. Felhős ég alatt, a végzet viharа rombolta meg a vörös szélmalmot...

A SZERB TERROR A BALKÁNRA ZÚDUL
Karagyorgyevics Sándor felbérelt emberei megölik Obrenovics Milánt, Szerbia fejedelmét, 1868 június 10-én

KIT VÁDOLHATNAK AZ

Irta: RAJNISS FERENC

A közelmúlt hónapokban széles nemzetközi frontokra elágazó rágalomhadjáratot indítottak meg a hazájuk tönkretétele után külföldre szökött szerb terroristák — *Magyarország ellen.* A félévszázados és egyben félőrült belgrádi összeesküvők ügynökei, kifordították a szemük fehérjét s az idősebb pacifista amerikai hölgyek sápítozását megszégyenítő álszenteskedéssel belesuttogták a politikai alvilágba, hogy a magyarok szörnyű dolgokat műveltek a délvidéken s csupa vérszomjúságból, bárányfehéren ártatlan embereket támadtak meg. A kultúra, az emberszeretet, a jóság és az engedékenység hurjait próbálták megpengetni a helyzetet nem ismerő emberek szívében, azok az irgalmatlan eszközökkel dolgozó gyilkosok, akik Európát az első világháború lángtengerébe borították s a romokon minden képzeletet megszégyenítő rémuralmat teremtettek! *A Jugoszláviának nevezett rendőrállam igazi történetét még ma sem ismeri a világ!* A belgrádi uralmi rendszer, amely a királygyilkosságok sorozatán, a revolveres, bombás, komitácsis vérengzések orgiáin át, versaillesi rendelkezésre birodalomnak nevezhető területet hajtott érdemtelen hatalma alá, olyan elképzelhetetlen, brutális, fantasztikus, és ponyvaregénybe illő hóhérmódszerekkel gázolta le tisztességes állampolgárainak ellenállását, hogy *a finnyás Nyugat, egyszerűen nem hitte el az áldozatok és a menekültek megrendítő vallomásait...* Talán, ha elhallgatták volna a szörnyűségek nagyobbik részét, sötét sorsuk felrázta volna idejében szendergéséből a tamáskodó európai lelkiismeretet. Így azonban bevárták *Sándor király marseillesi tragédiáját* s hosszú évek multán, a jugoszláv terrort összeroppantó *államcsinyt,* Simovicsék gondosan előkészített vezetése alatt. A szélrózsa minden irányába szétszóródott szerb megszállottak, életformájuk s politikai lényegük megtagadásával, most a magyarok állítólagos kegyetlenkedése miatt siránkoznak, csak azért, hogy joggal eltaposott uralmuk fekete bűneit elfeledtessék — Demokráciában...

Nem tűrjük a felégetett földet!

Magyarország miniszterelnöke a képviselőház színe előtt nyiltan beszámolt az újvidéki események tárgyilagos megvizsgálásának eredményéről. Kiderült, hogy a szerb hegyek közül, magyar földre is át akarták csempészni a *„felégetett föld" tüzét* azok a mindenre elszánt kezek, amelyeket az angolszászok és a pánszláv kommunisták pénzelnek és irányítanak. „Sok kommunista partizán szivárgott át a mi területünkre. A felbujtatott elemek nagyarányú szervezkedésbe kezdtek s *a magyar lakosság lemészárlásával fenyegetőztek.*

Terrorisztikus és szabotázs-cselekményeik egyre nagyobb méreteket öltöttek. Igy nap-nap után felgyujtották kazlainkat és raktárainkat, elvágták a vasúti távbeszélőhálózatot, megrongálták a vasúti pályatesteket, továbbá rálőttek az ezek helyreállítására kiküldött közegeinkre. Kisiklatták vasúti szerelvényeinket és leállították egyes helyeken a vasúti forgalmat. Mindezeken kívül határtalan vakmerőséggel megtámadták és lelőtték közbiztonsági közegeinket . . .

Ez az aknamunka igy tartott majdnem egy éven át, míg egyszerre 1942 januárjában *nyilt lázadásban robbant ki . . . Zsablyán* és környékén szerb partizánok megtámadták csendőr és határvadász -járőreinket s ezeknek súlyos veszteséget okoztak. Ez alkalommal öt határvadász és két csendőr lelte hősi halálát és *többen megsebesültek.* A vizsgálat folytán megállapítást nyert, hogy ez a rajtaütés nem véletlen, nem egyes zabolátlan elemek által végrehajtott merénylet, hanem *tervszerű akció volt, melyben a külföldről már hosszabb idő óta beszivárgott, a nádasokban és tanyákon rejtőzködő, illetőleg az odavaló lakosság egy része által rejtegetett partizánok is nagy számban vettek részt. Céljuk az volt, hogy a Bácskában általános felkelést robbantsanak ki.* Erre való tekintettel a csendőrség és a határvadászok megerősítésére *a honvédség megfelelő karhatalmat rendelt ki* és a lázadókat január végéig tartó *nyilt harcban leverte és a titeli háromszöget a partizánoktól megtisztította.* A Zsablya és környékének megtisztítására alkalmazott hadműveletek alatt

DRAGUTIN DIMITRIJEVICS
szerb vezérkari ezredes, irányította a Ferenc Ferdinánd meggyilkolásában részes terroristákat. Összeköttetései Moszkváig nyúltak . . .

A SZARAJEVÓI TRAGÉDIA
Elfogják Ferenc Ferdinánd gyilkosát. A terroristák célja már beteljesült: az 1914-es világháború feltartóztathatatlan . . .

azonban sok gyanus és szélsőséges egyén *Ujvidék felé húzódott.* Ezért és mert az Ujvidéken tartózkodó megbízhatatlan elemek *ott is fenyegették a lakosság nyugalmát és a közbiztonságot, e város vezetősége a tisztogatási műveletek Ujvidékre való kiterjesztését kérte; tehát a város ottani polgári vezetősége!* Az Ujvidéken végrehajtott műveletek alatt január 21-én és 22-én a tisztogatási munka *rendben folyt.* Az ezt követő napon, vagyis 23-án, az oda beszivárgott partizánok *a belvárosba szorultak és karhatalmi tömegeinket kézigránátokkal, valamint fegyverekkel támadták meg.* Ez a támadás a mi karhatalmi erőink részéről, amelyek *három napon át 25 fokos hidegben teljesítették nehéz szolgálatukat, erős megtorlást váltott ki,* annál is inkább, mert a zsablyai felkelés óta a közbiztonsági közegeink elleni merénylet *napirenden* voltak. Szerencsétlenségükre — az arra kiadott rendeletek figyelmen kívül hagyásával — *érdektelen polgári személyek a kíváncsiság által hajtva az utcán tartózkodtak.* A szerb lakosság között olyanok is voltak, akik — valószínűleg a keményebb szerb bánásmódhoz szokva — *lekicsinylőleg úgy nyilatkoztak a honvédségről, hogy úgysem merik fegyverüket használni. Nagyrészt tehát a lakosság oktalan magatartásának és a karhatalmi erők felbőszítésének eredményeként jelentkezett az a következmény, amit nagyon sajnálunk, hogy tényleg érdektelen és ártatlan polgári egyének is vannak Ujvidéken az áldozatok között.*"

„Ez a valóság, amelyet egyetlen tény elhallgatása nélkül adtam elő" — mondotta *Kállay Miklós* miniszterelnök arról a vizsgálatról, amelyről *Popovics Milán* szerb nemzetiségű képviselőnk is elismerte, hogy *„alapos és tárgyilagos volt . . .".*

A SZARAJEVÓI ÖSSZEESKÜVŐK 1914-BEN
Félelmetes a hasonlatosságuk . . . A pánszláv politika szinte tudományos alapossággal válogatta össze a befolyásolható, gyenge idegzetű rajongókat a terrorcselekedetek végrehajtására

PRINCIP, — Ferenc Ferdinánd gyilkosa
CABRINOVICS, a bombavető
PUSARA szerb tanító
CSUBRILOVICS
PALAVESTRA
GRABES
VUKOVÁC
TRISICS tanító

EMIGRÁNS SZERBEK?...

A PRINCIP-EMLÉKBÉLYEG
Hidat s utcát neveztek el a gyilkosról s a pópák a templomban magasztalták Princip „érdemeit"

Európai kötelességünk

A szomorú délvidéki események szerb nemzetközi kihasználása nem felháborodásból származik, hanem *valami új, gonosz tervet próbál előkészíteni.* Érthető a dühödt és pénzelt lázító szándék, mert az angolszászoknak mindenáron *második frontra* volna szükségük, hogy elhanyatló tekintélyük roncsait megcsillogtathassák szorongatott vörös szövetségesük előtt. A kommunisták pedig a végpusztulás fojtogató viharát érzik közeledni s minden veszett kísérletezésre hajlamosak. *Magyarország az új Európa frontján küzd s ezerszeres kötelessége vigyázni arra, hogy határain belül semmiféle elkápráztató hamis jelszóval a rendet, a termelést és a háborús célokat az ellenség zsoldosai meg ne zavarják!*

Életvédelmünk alapelveiben nincs és nem lehet különbség a magyar pártok között. Mi magunk bírálhatjuk egymást, más és más formákban láthatjuk jövendőnk megszilárdítását, kereshetjük heves vitákban is a célhozvezető legjobb utakat, de egészséges történelmi ösztönnel sohasem feledkezhetünk meg arról, hogy Magyarországot közösen kell megvédjük a romlásunkra törő erők ellen.

A kívülről támogatott bujtogatás, a mult sokarcú kísértése s az új fátylakba burkolt kisantant-rezgelődés nem egyes osztályok, rétegek és politikai csoportok ellenállásába ütközik, hanem az osztatlan magyarság végső küzdelemre elszánt erejébe!

Vagy talán azt gondolják a Londonban üdülő szerb politikusok, hogy nekünk kötelességünk beengedni az országba a partizánokat s kötelességünk addig tűrni a lázítást, amíg véres rendetlenségbe robban a rosszul értelmezett türelem? Eljussunk odáig, hogy a délvidéki magyarság rabszolgatartói erkölcsöt, becsületet prédikálhassanak minekünk s kitaníthassák a magyarságot a humánus politikai módszerekre? *Ez volna a világ színe előtt a század legkomiszabb tréfája!*

Lehet hibánk, mulasztásunk, gyengénk számolatlan, de *országvezetési erkölcsöt* a megbukott belgrádi uralom emigráns képviselőitől nem tanulunk, mert az oktalan, barbár vérontás és a kitervezett, beteges kegyetlenkedés, sohasem volt a magyar nemzetiségi politika fegyvere. A kisantant húsz keserves trianoni esztendőnk alatt sok mesét belehazudott az európai közvéleménybe, de épeszű ember, még az ellenségeink sorában sem hiszi el azt, hogy Budapest honosította volna meg a *komitácsi-rendszert* a nemzetiségek kiirtására s gerincük eltörésére...

A gyilkos golyók ára...

Nem háborús végveszélyben, hanem a béke szilárd napjaiban, az Úr 1934. esztendejében *a szerbek agyonlövettek egy magyart.* Megtörtént a kivégzés s azután az elföldelt szerencsétlen ember fia, *Varga Iván* sorszámozott, pecsétes, szabályos fizetési meghagyást kapott a szerb hatóságtól, hogy *„apjának agyonlövetése alkalmával elhasznált 5 fegyvertöltényért fennálló adósságát, 13 dinár 15 parát 8 napon belül fizesse be a dubravai község pénztáránál végrehajtás terhe mellett..."* S a töltények árát a szerb hatóságok szabályszerűen behajtották az agyonlőtt áldozat fián!..

Melyik európai állam hivatalos közegei tudtak valaha is ilyen pokoli, ilyen aljas és embertelen megaláztatást kitalálni? És honnan származott ez a szellem, amely a pestisnél ijesztőbben szétroncsolta Jugoszláviát? Micsoda vad indulatok rázták szadista hideglelésbe a belgrádi lelket? Hogy alakultak ki tradiciónak az összeesküvések, az orgyilkosságok, a *Fekete Kéz* s a *Fehér Kéz* lázas, dühödt hatalmi harcai? Miért dühöngött megfékezhetetlenül a terror Szerbia földjén 1868 óta, amikor *Karagyorgyevics Sándor* bérencei meggyilkolták *Obrenovics Mihályt,* a fejedelmet? Hogy szabadult rá a megfélemlített parasztországra a *pánszláv rémuralom* s micsoda titokzatos erő nyomott revolvert annyi tudóbajos, elbódult gyerekember kezébe? *Princip Gavril, Cabrinovics, Pusara, Csubrilovics, Palavestra, Trisics, Vukovác, Grabes* és a többi szerb terrorista, akik Európa sorsába 28 évvel ezelőtt fegyverdörrenésekkel olyan végzetesen beleszóltak, *miért hasonlítanak olyan ijesztően* az új terrorista nemzedékhez, amely a testvérnek mondott *horvát népet* is végighajszolta minden földi poklon s a szenvedések kálváriáján?! Százezrek elkínzott jajkiáltása szakadt az égre Jugoszláviából, *mindennap, állandóan, az uralom összeomlásáig!*

Rádics, Ante Pávelics és *Macsek* között széles volt a politikai különbség, de tökéletesen egyek voltak a Belgrádból irányított vadállati terrorcselekmények elítélésében s a belgrádi uralom ellen folytatott harcban. *Véletlen lenne minden s letagadható a töménetlen borzalom?* Hiszen *Princip* orgyilkost emlékbélyeggel s nemzeti ünnepnappal tisztelték meg s a horvát szabadsághősök gyilkosai földet, állást kaptak! Macsek nyílt levélben állította, hogy a zágrábi szerb rendőrség a horvátok százait hajtja *„a gonosztevők fantáziáját megszégyenítő kínzásokkal"* a halálba, az őrületbe és az öngyilkosságba. Gyerekek kínzásával csikartak ki hamis vallomásokat az apákból, békés horvát csoportokra sortüzeket adtak, *Stepan Jávort,* mint „magyarónt" halálra kínozták, egész falukat gyujtottak fel, nyílt utcán agyonvertek horvát vezetőembereket s mindezt *a békeévek kellős közepén, szakadatlanul, irgalmatlan rendszerességgel pontosan addig cselekedték, amíg az új Európa a fegyverrel együtt az ólmos korbácsot is kiütötte a kezükből.*

Hogy tudná ez az emigrált belgrádi csoport a maga vérgőzös romlott módján másképen elképzelni a palicsi tavat, mint tele hullákkal?... Hogy hihetné el ez az emberirtó társaság, *hogy a magyar nép békében óhajt élni az ország határain belül élő szerb néppel s boldogulását szívből kívánja, mint minden nemzetiségét, amellyel jóban és rosszban együtt él?...*

Még az idegenben kóborló belgrádi terroristáknak sem kívánunk rosszat, csak *megtérést, hogy Varga Iván 13 dinárjának átka elmúljon róluk...*

The responsibility for such consequences will not rest with the Croats, whose just demands include only the recognition of their elementary rights to liberty and free development.

Youngstown, Ohio, September 20th, 1933.

Hinzma Kuharić
Ivan Stipanović
Ivan Krešić
Milan Billich

CROATIAN NATIONAL COUNCIL OF N. AMERICA

AZ ELSŐ HORVÁT VILÁGKIÁLTVÁNY ZÁRÓOLDALA
Az amerikai horvátok 1933-ban már figyelmeztették a nagyhatalmakat arra, hogy a szerb terror következményeiért, nem a horvát nép lesz felelős

AZ EMBERI KULTURA SZÉGYENE!
Szerb fizetési meghagyás és nyugta a kivégzésnél elhasznált töltények áráról. A páratlan kortörténeti okmányok szószerinti szövege:

Szám: 1959/1934. Fizetési meghagyás. Varga Iván d. dubravai lakos, 465. hsz. felhívatik, hogy apjának agyonlövetése alkalmával elhasznált 5 fegyvertöltényért fennálló adósságát, 13 dinár 15 parát 8 napon belül fizessen be a d.dubrávai község pénztáránál végrehajtás terhe mellett. Községi Előljáróság. D. Dubraván, 1934. VII. 13-án. Cismesija s. k. előljáró. (Olvashatatlan aláírás) pénztáros.

Nyugta 13 dinár 15 para, azaz tizenhárom dinár 15 paráról, amely összeg fenti cím alatt Varga Iványtól átvétetett és ezennel igazoltatik. Község Előljáróság. D. Dubraván, 1934. VII. 19. (Olvashatatlan aláírás.)

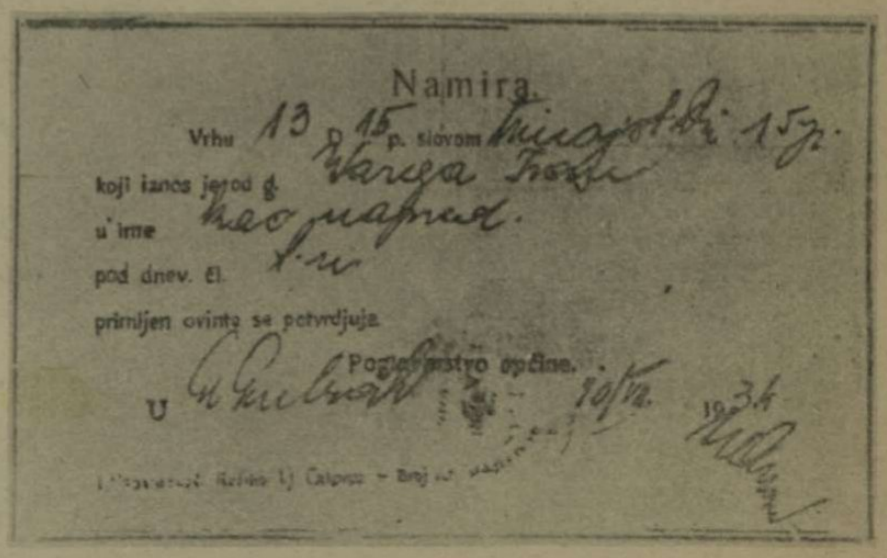

A PALICSI TÓ, SZABADKA HÍRES, SZÉP FÜRDŐHELYE
A szerb emigránsok telekürtölték a demokráciák sajtóját az otrombán hazug hírrel, hogy a palicsi tóban a szerb hazafiak holttestei úszkálnak. A valóságban pedig vidám békés emberek lubickolnak a tó vizében s napoznak a partokon. A belgrádi szökevények a saját álmaikat vetítik ujságpapírra, de mi saját életünket éljük s nem engedjük meg soha a terroristáknak nemzeti rendünk aláásását!

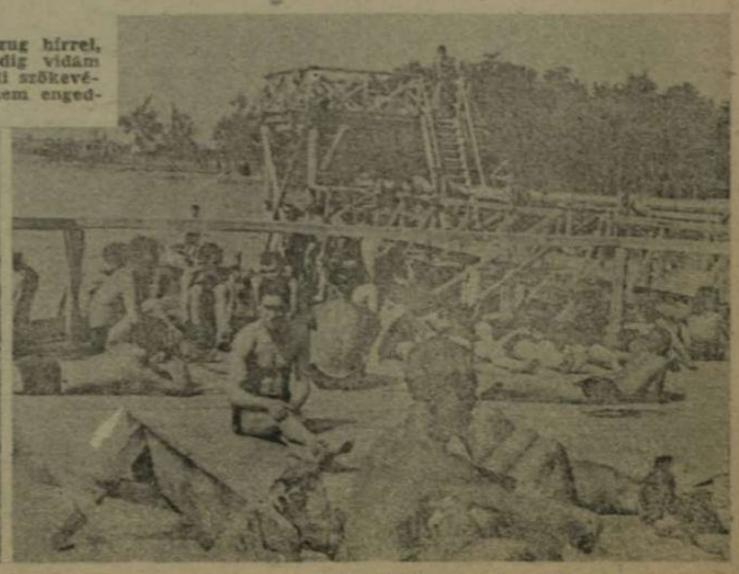

Gólyamadár – magyar madár

(Zubor Istoán fényképtanulmánya)

Elindultunk hosszú útra, gólyát fényképezni a Magyar Futár közönségének. Nem könnyű dolog a félig feketében, félig fehérben járó, karcsú, komoly madarat, megfelelő közelségben a gép elé kapni. A háztetőn, a réteken s a levegőég magasságában szeretettel kíséri a szemünk a gólyát, a magyar tájak élő szépségét s úgy érezzük, hogy jobban hozzánktartozik minden más madárnál, mert hiszen **elmegy s mégis visszajön...** S ahogy elrendezzük a kétnapos gólyaút képanyagát, a régi emlékek felverik emlékezetünkből a legszebb kísérő szöveget, **Petőfi Sándor** halhatatlan sorait:

„Nekem valamennyi között legkedvesebb
Madaram a gólya.
Édes szülőföldem, a drága szép Alföld
Hűséges lakója.

Mikor téli multával fejér hó-subáját
A föld levetette
S virággal szinórzott sötétzöld dolmányát
Ölté fel helyette:
Akkor az én lelkem is felöltözék új,
Ünnepi ruhába,
S gólyavárni néha elballagtam egész
A szomszéd határba.

Mostan is kedvelem és úgy tekintem én
A gólyamadarat,
Mint egyetlen valót, mely egy átálmodott
Szebb korból fennmaradt,
Megérkezésedet még mostan is minden
Esztendőben várom,
S kívánok szerencsés útat, ha távozol
Legrégibb barátom...“

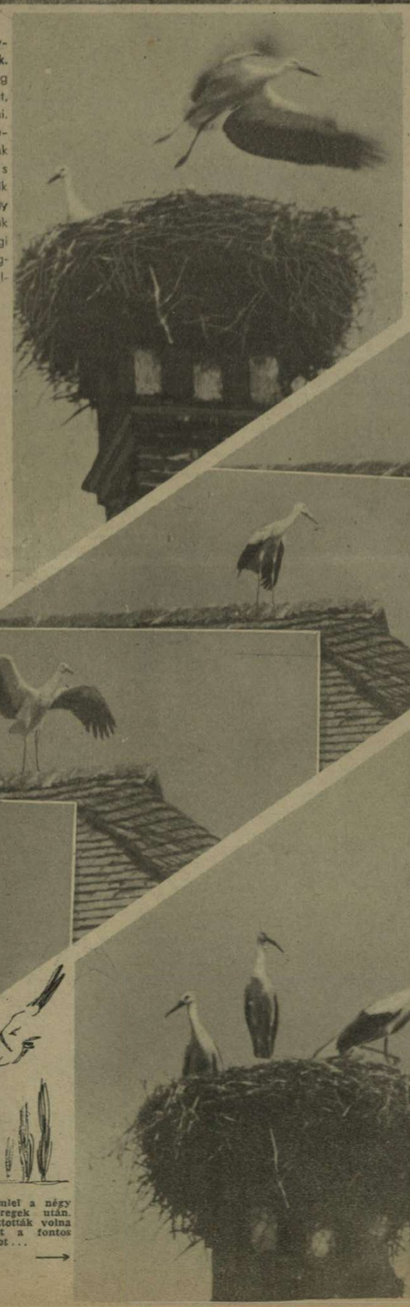

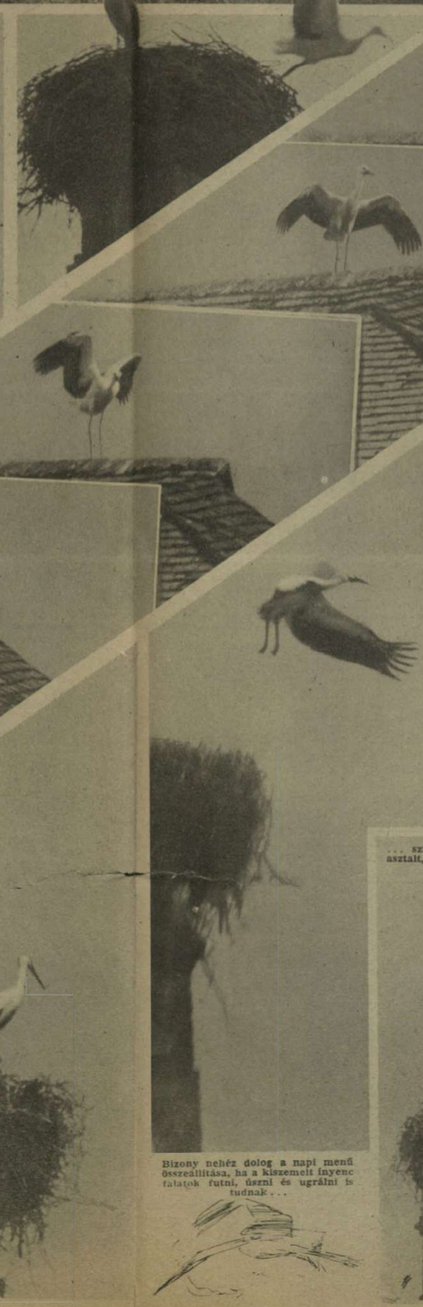

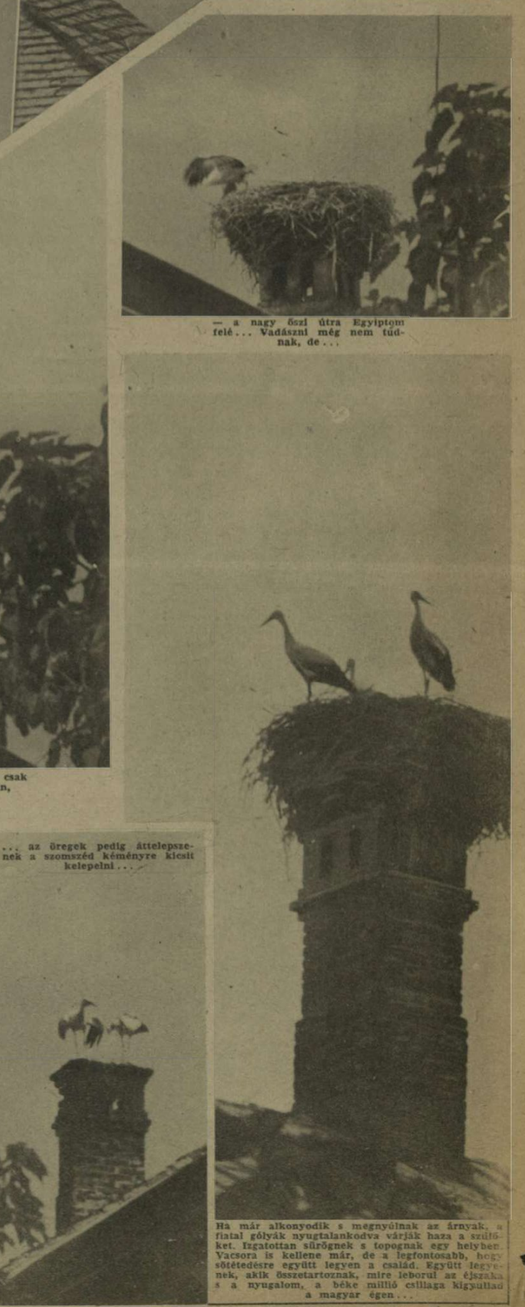

— a nagy őszi útra Egyiptom felé... Vadászni még nem tudnak, de...

Hosszú ideig kerülgettük a házat a fényképezőgéppel, de nem hiába. Úgy tetált, illegett-billegett a gólya, mintha megsajnálta volna a szegény fotóriportert... →

Négy felé kémlelt a négy gyerek az öregek után. Mintha szétosztották volna egymás között a fontos feladatot... →

Bizony nehéz dolog a napi menü összeállítása, ha a kiszemelt ínyenc falatok futni, úszni és ugrálni is tudnak...

Már a fiatalok is kirepülnek néha, de biz' ez csak gyenge szárnypróbálgatás, megizmosodni lassan,

... szívesen körülülik a családi asztalt, ha az „öreg“ hoz valamit a csőrében

Gyorsan elfogy a zsákmány s a falánk fiatalság valósággal megdagad s szétterpeszkedik a fészekben, —

... az öregek pedig áttelepszenek a szomszéd kéményére kicsit kelepelni...

Ha már alkonyodik s megnyúlnak az árnyak, a fiatal gólyák nyugtalankodva várják haza a szülőket. Izgatottan sürögnek s fogognak egy helyben. Vacsora is kellene már, de a legfontosabb, hogy sötétedésre együtt legyen a család. Együtt legyenek, akik összetartoznak, mire leborul az éjszaka s a nyugalom, a béke millió csillaga kigyullad a magyar égen...

OLASZ PARTVÉDELMI ÜTEG ITÁLIA NÉPEINEK ÉS KULTURÁJÁNAK VÉDELMÉBEN

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK

Széltében-hosszában megingott a szovjetfront! A részletjelentések eltörpülnek a történelmi főesemény mellett s a diadalmas ütközetek híreit is elhomályosítja az a tény, hogy *Leningrád és Novocserkaszk között*, 1500 kilométeres arcvonalon birkóznak az egymás ellen feszülő erők s ezen az óriás területen *sehol sincs átütő ereje a vörös hadseregnek*. Ahol a tengelyhatalmak csapatai támadásra indulnak, ott *átszakad* a szovjet hadállás, ahol pedig a vörösek próbálkoznak tehermentesítő s mindent kockáztató, eszeveszett rohamokkal, ott csak a harcba dobott szovjet hadosztályok *feláldozása* sikerül tökéletesen. *Ez a nyersen kiütköző különbség nyugtalanítja az angolszászokat s azért fedezték fel kétségtelenül ezt a sorsdöntő különbséget, mert úgy rikít, hogy a felfedezéséhez már nem szükséges különösebb katonai tudomány ...*

Az angol *Garvin* azt írta a londoni *Observer*-ben, hogy *a most következő 100 nap véglegesen eldöntheti, hogy ki nyeri meg a háborút*. Nem frázis folytonosan ismételni, hogy világtörténelmi napokat élünk. Száz nap csak múló perc az idő végtelenségében, de népek, országok, földrészek sorsát meghatározhatja. Az amerikai *Times Herald* szerint, ha a szovjethadsereg összeomlik, akkor lehetséges, hogy a háborút *nem nyerik meg* a demokráciák. A későn felderengő sejtést eddig az a balhiedelem nyomta el, hogy *az angolszászok segítik a szovjetet*, holott a rideg valóságban *csak a szovjet hadbalépése akadályozta meg az angolszászok összes frontjainak időelőtti rombadőlését!*

Az új keleti offenziva kezdete óta, csak május 14.—július 13. között, rövid 8 hét alatt, a szovjet 4000 páncélos harckocsit, 7100 ágyút és több mint 700.000 hadifoglyot vesztett. De mi történt fekete ráadásnak az utolsó 15 nap alatt?! A hegyről lezúduló lavina módján nagyobbodik a veszteség és gyorsul az események iráma. Páncélos ékek beverődnek a vörös hadsereg irdatlan testébe, hatalmas seregrészek és erőcsoportok semmisülnek meg, a tengelyhatalmak új átkaroló mozdulatai bontakoznak ki a szükszavú jelentésekből s Moszkva már csak úgy tudja ellensúlyozni az igazságot, hogy elrendelt, általános visszavonulásról dadog. *Nincs olyan szovjet hadvezér, aki valamelyes bizakodással tudná megjósolni, hogy mi lesz 100 nap mulva ...*

ELŐRE A ROMOK KÖZÖTT, ROSZTOV UTCAIN

Rosztov és Voronezs

Vorosilovgrad elfoglalása után, a Donec kanyarban, megindult a vörös haderő végleges felszámolása. A nyugat felől támadó olasz hadsereg rohammal bevette *Krasznij Lucs* városát, az utolsó szovjetkézen maradt nagyobb szénközpontot, a németek pedig viharos lendülettel, a Donec mindkét partján elérték a Don alsó folyását. *Északnyugat és kelet felől megkezdődött Rosztov ostroma.* A német légihaderő éjjel-nappal bombázta a Rosztovból kivezető utakat s lehetetlenné tette a menekülést. A Rosztov mögé épített hadállások elfoglalása után, a Taganrognál összegyűjtött német páncélos erők is harcba indultak s az általános támadás pokoli tűzében *Rosztov elesett. Ez a legnagyobb vesztesége a szovjetnek az új offenziva során.* Rosztov kikötői s gyárai pótolhatatlanok. Az elfoglalt város utcáin és környékén még folyt a tisztogató munka, amikor a német csapatok már elfoglalták rohammal *Novocserkaszt* és *Batajszkot* s megindították a harcot *a doni átjárókért*. Rosztovtól délre és keletre széles vonalon sikerült *a doni átkelés* s a vörös hadsereg nem tudott ellenálló arcvonalat alakítani a folyó déli partján. A *Times* katonai tudósítója már *Novorosszijszk* kikötőjét és *Krasznodar* városát félti, a kulcspontokat a rosztovi térségből és a *Kercsi félszigetről* egyidőben megindítható támadások találkozási vonalaiban. Addig beszéltek *Sztalingrád* veszedelméről, amíg kiderítették, hogy a *Kuban* folyó vidékét s vele együtt az egész Kaukázust *közvetlenül* is érheti baleset... Egyébként Sztalingrád helyzete is megsúlyosodott a hét folyamán, mert a doni nagy könyökkanyarban is elérték a tengelyhatalmak élcsapatai a folyót, *a Sztalingrádhoz legközelebb eső helyen s 70—80 kilométerre mozognak a várostól..*

ELLENTÁMADÁSBA LENDÜLNEK AZ OLASZ CSAPATOK AZ EGYIPTOMI ARCVONALON

ÉS ÚJ FORDULATOK

Voronezstől északra és északnyugatra, Rosztovtól 500 kilométer távolságban, Timosenko a megmaradás elkeseredett kalandorságával küldi egymás után a halálba, a szovjetbirodalom minden részéből összehordott hadosztályokat. Egész héten át, mindennap újra fellángoló, példátlanul heves ütközeteket jelentettek erről a szakaszról, ahol a szovjet több mint 750 páncélos harckocsit és regeteg halottat vesztett, anélkül, hogy a vad erőfeszítésnek bármilyen hadászati eredménye lett volna.

A *középső arcvonalon* az erős német támadások előbbre sodorták az arcvonalat. A *volhovi térségben*, az *Ilmen-tó* déli szakaszán és a *leningrádi* bekerítő övezet egyes részein *a vörös hadsereg támad* és sulyos közelharcokban omlasztja halomra csapatait. A volhovi csatákban egy nap 87 szovjet repülőgépet lőttek le a németek! *Július 8—20-a között 829 szovjet repülőgép pusztult el s csak július 24-én és 25-én újabb 128 gép! A 957 géppel szemben a német veszteség ugyanezen idő alatt 57 gép, ami az erőviszony félelmetesre nőtt aránytalanságát bizonyítja.* A német harci és zuhanóbombázók a murmanszki vizektől a Fekete-tengerig, törik, zúzzák a vörös hadoszlopokat és az utánpótlás vonalait. *Moszkva* körül 87 tehervonatot semmisítettek meg s a vörös front mögött, a repülőterek, gyárak, vasúti állomások és egyéb katonai célpontok mindennap lángot vetnek. *London ez egyszer igazat vall, amikor azt állítja, hogy a szovjetet már csak a csoda mentheti meg. Kényelmes szövetségi álláspont . . .*

A magyar hadsereg

ragyogó teljesítményeit nagy szövetségeseink hadijelentései és sajtója is őszinte elismeréssel méltatják. Egyik gyalog seregtestünk, páncélos és repülő magyar erők példás támogatásával, elfoglalta a Don nyugati partjának *szívósan védett hídfőjét*, megsemmisített 23 szovjet harckocsit és 4 páncélost zsákmányolt. *A vörös ellentámadások visszaverésében, a magyar páncélosok nagyobbszabású alkalmazásukban, rendkívüli ütőképességről tettek bizonyságot. Voronezstől* délre a vörösöknek a Don folyón megkísérlett áttörése *összeomlott a magyar kötelékek védőtüzében.* A honvédhadsereg már elfoglalta a Voronezstől délre kiutalt frontszakaszát s a Don partján megszervezte a folyamvédelmet. A *megszálló magyar csapatok* egy nagykiterjedésű erdőt tisztítottak meg az odaszorult vörös partizánoktól.

Rommel

katonái kemény csapásokkal viszaverték a nagy angol támadást s az elkeseredett közelharcokban megsemmisítettek 146 harckocsit és elfogtak több mint 1400 angol katonát. Auchinleck vállalkozása kudarcba fulladt. Az angol hadvezetőség minden szállítható csapatot Egyiptomba küld, de az *olasz és a német haderő rendületlenül állja a harcot s a rohamokra sikeres ellentámadásokkal felel.* Az egyiptomi angol katonai célpontokat hatásos tűz alatt tartják a tengelyhatalmak légierői és sok hajót sülyesztenek el a Földközi-tengeren.

Az Atlanti-óceánon a német tengeralattjárók 4 nap alatt 104.000 tonna ürtartalmú angolszász hajót torpedóztak a hullámsírba. A *La Manche*-csatornában könnyű német tengerierők, közelharcban 6 angol torpedónaszádot felgyújtottak. *Az angolok július 10—22. között a légi harcokban 189, a németek 40 repülőgépet vesztettek. A szovjetfronton duló* döntő harcok sem tudják lekötni a német légierőt. *Dél- és Keletanglia partvidékét és ipartelepeit egymásután érik a légi támadások s az angol berepülések Nyugatnémetországba, nem nyújtanak kárpótlást az elszenvedett károkért.*

Új Guinea szigetén, a Pápua-földön, a japánok váratlanul partraszálltak *Port Moresby* közelében s az Ausztráliát védő erődöt fenyegetik. *Amerikában új, nagy hadműveleteket jósolnak a keletázsiai térben s reméljük, hogy nem csalódnak.*

Az angolszász vezető férfiak több nagy beszédet tartottak a hét folyamán s a tengelyhatalmak több nagy csatát nyertek. *Ebbe a munkamegosztásba belenyugszunk, a világháború végezetéig . . .*

ÉGŐ HÁZAK, ROMHALMAZOK KÖZÖTT TÖRNEK ELŐRE A NÉMET ROHAMOSZTAGOSOK AZ ELFOGLALT VÁROSBAN

VÉGIG A VILÁG

Egyiptomban heves harcok

Az el-alameini állásokban páncélos és gyalogsági csaták dúlnak. A brit hadsereg minden erejével támad, de nem tud előbbre jutni. A német és olasz hadosztályok erején összeomlik az erőszakolt roham s az erélyes ellentámadások rést vágnak a brit erődvonalon. A légi harcokban Anglia gyöngül. Az olaszok elfoglalták a nyugat-egyiptomi **Siva** oázist. **Rommel hadseregétől nem lehet elragadni a kezdeményezés hadi előnyét s a győzelem lelkes akaratát. Anglia közelkeleti hatalmát halálos döfés fenyegeti.**

A FÉLELMETES MACCHI 202
olasz vadászgépek az egyiptomi fronton

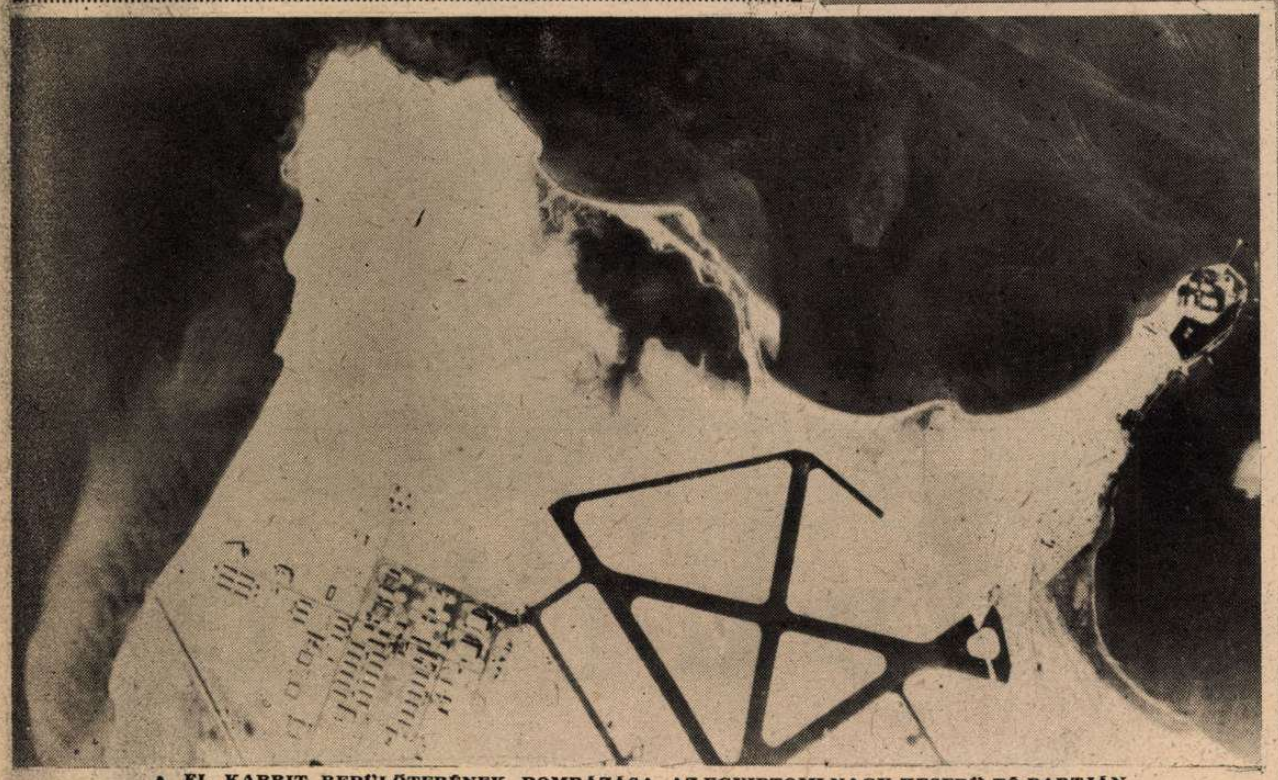

EL KABRIT REPÜLŐTERÉNEK BOMBÁZÁSA AZ EGYIPTOMI NAGY-KESERŰ-TÓ PARTJÁN
A remek régi felvételen minden épület s a repülőtér kifutó pályája tökéletesen látszik. A Szuez-csatorna mélyített medre áthalad a Nagy-Keserű-tó vízén, amely a légifelvétel jobb-sarkában rézsútosan húzódó sötétebb csíkról felismerhető

AZ AMERIKAI „PILOT" HARCKOCSI
amelynek mellékneve az „elpusztíthatatlan . . ." A sivatagi vasút sínjein érte utól a pusztulás az egyiptomi harcokban

ELLENSÉGES AKNÁK FELSZEDÉSE A MARSA MATRUH KÖRÜLI ERŐDLÁNCBAN

LŐSZERRAKTÁR ROBBANT FEL
az angol állások mögött

A TOBRUKI TENGERPARTON
már a tengelyhatalmak légelhárító ágyúi védik a kikötőt . . .

FRONTOKON

KESSELRING VEZÉRTÁBORNAGY
(balközépen) megbeszélést tart legkiválóbb repülőivel, az egyiptomi harctéren

ROMMEL VEZÉRTÁBORNAGY A GÉPPUSKÁNÁL!
Katonái határtalan bizalommal követik az afrikai hadvezért...

MALTZAHN LOVAGKERESZTES ALEZREDESNEK
gratulálnak a katonái a 65. angol repülőgép lelövéséhez... Egyébként Maltzahn alezredesnek ez volt a 400. hadirepülése az ellenséges állások fölött és

A BÜSZKE BAJTÁRSAK
a sivatagban is megtalálták a módját parancsnokuk virágos ünneplésének...

Tengeri csaták szünet nélkül

Az óceánok és tengerek végtelen vizein lezajló küzdelmeket, talán a legkevésbbé érzékeli a közvéyemény, pedig a végső győzelem szempontjából, ezek a harcok a legfontosabbak. Az Északi-tengertől a Mexikói-öbölig, az afrikai partvidéken és a Földközi-tengeren, világot átfogó távolságokban pusztítják a tengeralattjárók és a repülőgépek az angolszász hajóhadat s havonként sok százezer tonna hajótér sülyed a nagy vizek mélységeibe. Anglia rosszul titkolt kétségbeesése állandóan növekszik s ma már **szállítási kérdés** a demokráciák ellenállásának időtartama... Amerikában szenvedélyesen vitatkoznak a légi szállítás előnyeiről s a hajók helyett óriásrepülőgépek építését ajánlják. **A tengelyhatalmak nem engedélyeznek időt a módszerek bávatag kipróbálására...**

OLASZ EREDMÉNYEK A FÖLDKÖZI-TENGEREN
Feketén gomolygó hatalmas füstoszlopok jelzik az angol tankhajók hullámsírját

A CSAPATSZÁLLÍTÁSOK BIZTOSÍTÁSA A FÖLDKÖZI-TENGEREN
Német tengeralattjáró és harci bombázó repülőgépek veszélyeztetik halálosan az angol flotta maradék egységeit

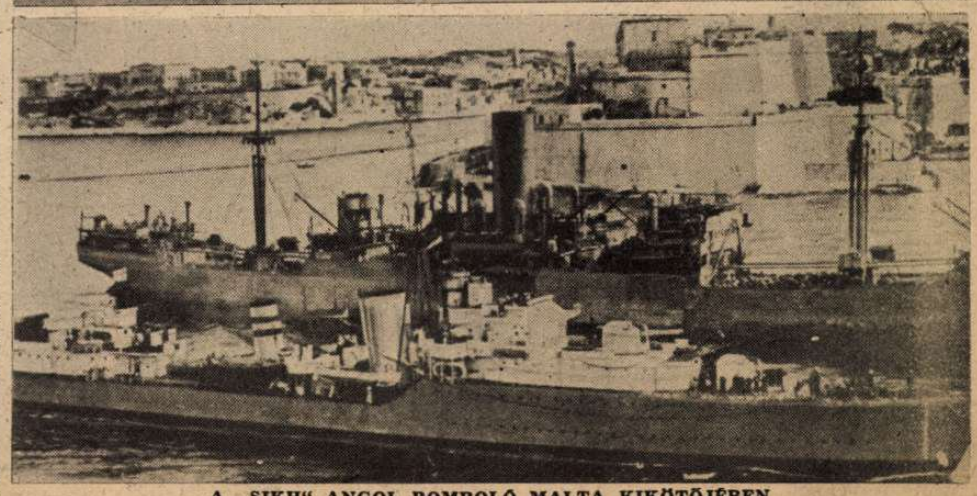

A „SIKH" ANGOL ROMBOLÓ MALTA KIKÖTŐJÉBEN
Egy kereskedelmi hajóval futott be, a többit útközben elvesztette... Ha a tengelyhatalmak erői ilyen mértékben folytatják az angolszász kereskedelmi hajóraj pusztítását, akkor rövidesen eszményi lesz a karavánvédelem, mert minden rombolóra marad — egy gőzös...

MAGYAR FUTÁR

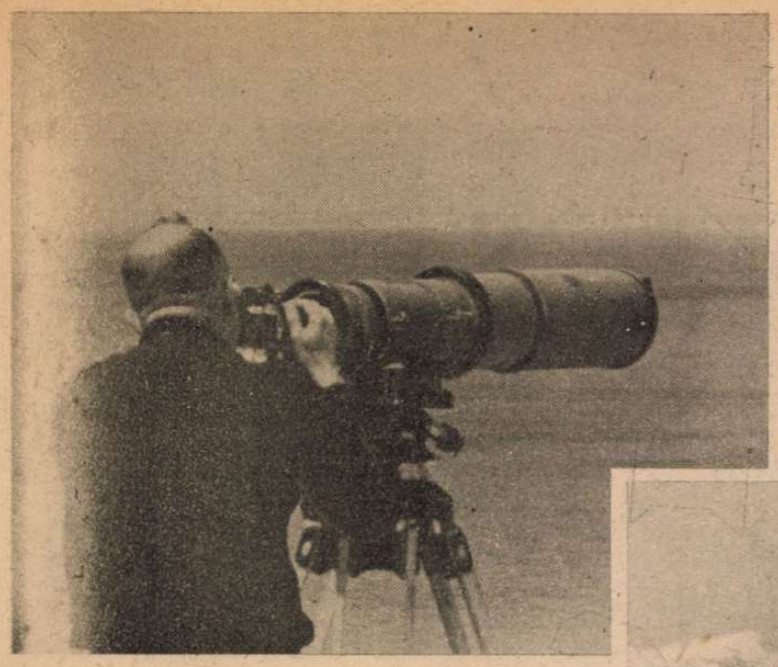

AZ ANGOL PART-VIDÉKET FÉNYKÉPEZI
az európai oldalról egy haditudósító. A Csatorna keskeny vize ma valóban két világot választ el egymástól. A tulsó part a valóságban messzebb van, de a fényképészt is a képen látható hatalmas műszer párján át — fényképezték

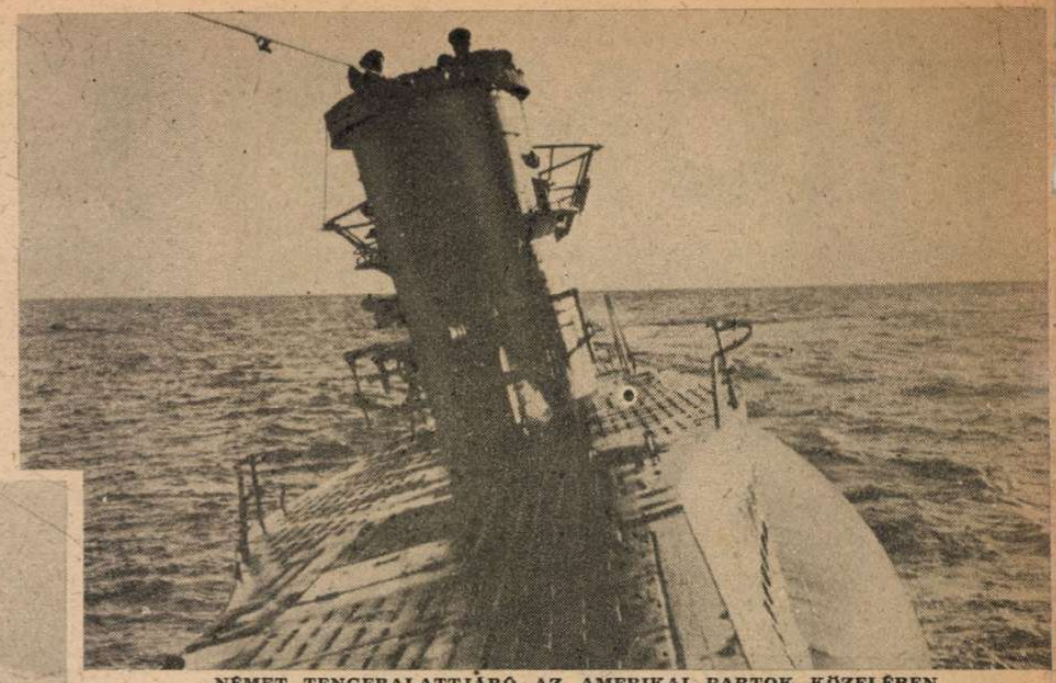

NÉMET TENGERALATTJÁRÓ AZ AMERIKAI PARTOK KÖZELÉBEN
A megfigyelők szakadatlanul kutatják a látóhatárt s a feltűnő angolszász hajókra a pusztulás leselkedik. Angila végzetének felidézésére havonként 700—900.000 hajótonnát sülyesztenek el a német tengeralattjárók!

NÉMET AKNAKUTATÓK
az Északi Jeges-tengeren

A FW 200 CONDOR
a világ legjobb távolsági harci bombázója, a legészakibb repülőtérről hosszú útjára indul, felkutatni és megtámadni a szovjetkikötőkbe igyekvő angolszász hajókaravánokat

ANGOL UTÁNPÓTLÁS AZ ATLANTI-ÓCEÁNON

TÜZEK A JEGES-TENGEREN
Az amerikai szállítóhajók a repülőbombáktól és a tengeralattjárók torpedóitól gyulladnak ki s a roncsokat elnyeli gyorsan a hullámsír ...

Döntő győzelmek a szovjetfronton

Rosztov elesett. A német csapatok a Don alsó folyásától délre harcolnak. Voronezstől északra, Timosenko legjobb csapatainak feláldozásával rohamozza a tengelyhatalmak doni arcvonalának balszárnyát. A vörös hadsereg itt keresi a döntést és temetőre talál... Közben a déli hadszintereken újult erővel rohan előre a páncélos és gyalogos haderő s Rosztovtól keletre már elfoglalta **Novocserkaszk** városát. **Sztalingrad** veszedelméről már a szovjetsajtó rikoltozik s Londonban és New Yorkban jól tudják, hogy Sztalingrad eleste, **a Kaukázust szakítaná le a szovjetbirodalomról.** Világtörténelmi események vihara zúg a csatazajban, a Donec és a Don között, de a véres birkózás eredménye nem kétséges.

RZSEV KÖRÜL
iszapos, mocsaras terepen, lassan halad előre a nehéz harckocsi

SZOVJET HARCKOCSIK ÁTTÖRÉSI KÍSÉRLETE VORONEZSNÉL
A páncéltörő ágyúk borzalmas elhárító tüze, a halálba löki a vörös rohamokat. Embert, vasat, acélt, hidat és erdőt letarol a granátok robbanó ereje ...

A NAGY NÉMET ELLENTÁMADÁS ORELNÉL
Az állásokba betört szovjetpáncélosok elpusztultak s a vörös gyalogság hátraszorult. „Felülni!" — kiált a gyalogos tiszt s a páncélosokon a rohamállásokba indulnak a válogatott csapatok

ELFELEJTETTE LEDOBNI A PUSKÁT...
Az oreli harcokban készült ez az érdekes fénykép. A félelemtől és borzalomtól dermedező vörös katona önként fogságba indult s csak akkor vette észre, hogy puskástól szalad, amikor rákiáltottak, hogy dobja el a fegyvert. Hogyne dobta volna el!...

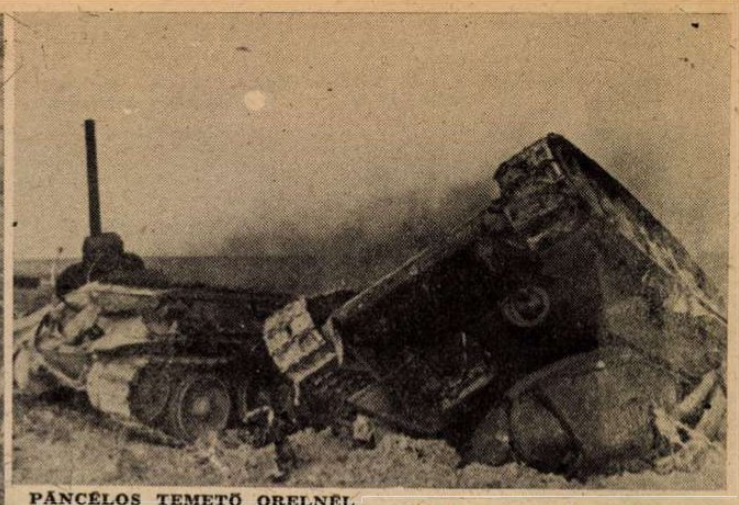

PÁNCÉLOS TEMETŐ ORELNÉL
A „Kirov"-harckocsit felborította a szörnyű erejű telitalálat

VORONEZSBEN MEGÁLLOTT A 10-ES VILLAMOS...
Kellett a hely a bevonuló német páncélos harckocsiknak

LINDEMANN TÁBORNOK A VOLCHOVI GYŐZŐ
utasításokat ad az egyes bekerített vörös erőcsoportok megsemmisítésére

VORONEZSTŐL ÉSZAKRA DÜHÖNG A CSATA!
A vörösök hihetetlen vér- és anyagáldozattal újítják meg mindennap a támadásokat, a kaukázusi veszedelem elhárítására s minden kísérletük kudarcba fullad

SZOVJET VÉDELMI ÁLLÁSOK A DON PARTJÁN
A légi felvételek elárulnak minden titkot s a felderítő gépeket a zuhanóbombázók követik, széttörni az ellenállást a tengelyhatalmak csapatai előtt

ELŐNYOMULÁS A DON KELETI PARTJÁN

MINDIG AZ ELLENSÉG SARKÁBAN!
Rekkenő hőségben, fellángoló harcokban, a Don ezüstesikján túl, bátor, vidám, verhetetlen harcosok szorítják Timosenko seregét véres vereségbe, és ...

amerre elhaladnak a Don folyó hadihídja előtt, az összezsúfolódott vörös csapatokat és járműveket már megsemmisítették a zuhanóbombázók

A VOLCHOVI CSATATÉREN
Géppuskák tüze szorítja vissza a bekerített vörös csapatokat s vérbefojtja a kitörési kísérleteket

A DON PARTJÁN
minden képzeletet felülmúl a valóság, a vörös hadsereg félelmetes szétverésében!

NAGYSZABÁSÚ VÖRÖS CSAPATÖSSZEVONÁS A DON MELLÉKÉN
A hadműveletben segítettek keveset a németek és a magyarok, mert a gyülekezés fogolyminőségben történt

ROSZTOV KÖRÜL
a német zuhanóbombázók lángtengerbe borítják a környéket. Elakad minden forgalom, nincs mozgási lehetőség se előre, se hátra, kocsioszlopsorok égnek, ezredek szóródnak szét vad menekülésben s a pánik pokoli óráiban megindul a roham az erős szovjetállások ellen...

A DON KELETI PARTJÁN
az első csapatok beássák magukat, amíg átérkeznek a folyón a nehéz fegyverek...

MANSTEIN VEZÉRTÁBORNAGY
végigtekint a csöndes szebasztopoli csatatéren... A Krim területén béke honol s a győztes seregek már Rosztov mögött küzdenek

OLASZ LOVASSÁG HARCBA INDUL A SZOVJETFÖLDÖN
A lovak biztonságos fedezékben maradnak

A vorosilovgrádi vasútvonalon

A Donec és a Don közötti üldöző csatákban, **a vasútállomások villámgyors elfoglalása** rendkívül fontos feladat volt mindenütt, s a tengelyhatalmak rohamcsapatai gyors és határozott fellépéssel akadályozták meg a vörösök esztelen rombolását s biztosították az előnyomulás új lehetőségeit. Képsorozatunk a vorosilovgrádi vasútvonalon elfoglalt egyik fontos pályaudvar birtokbavételének drámai mozzanatait örökíti meg.

A ROHAMCSAPAT KATONÁI
a stukák által szétbombázott vonatroncsok mellett gyülekeznek . . .

A HATALMAS OLAJSZÁLLÍTÓ KOCSIK KÖZÉ FÉRKŐZÖTT NÉMET KATONA,
bajtársainak előretörését fedezi puskával és kézigránáttal . . .

NEKI AZ ELLENSÉGNEK!
Az égő olajszállító kocsik mögül kattog az utolsó szovjet géppuska

LASSAN ELFOGY AZ ELLENSÉG,
de vigyázni kell s óvakodni minden meglepetéstől . . .

EGYENKÉNT KELL LETERÍTENI A VASÚTI KOCSIKBÓL LÖVÖLDÖZŐ VÖRÖSÖKET. AHONNAN LÖVÉS DÖRDÜL, ODA SORTŰZ ZÚDUL . . .

AZ UTOLSÓ ELLENÁLLÁS MEGTÖRÉSE. AZ ELÉGETT REPÜLŐGÉPEN ÁT FÜTYÜLNEK A GOLYÓK, DE MÁR NEM SOKÁIG TART A KÜZDELEM

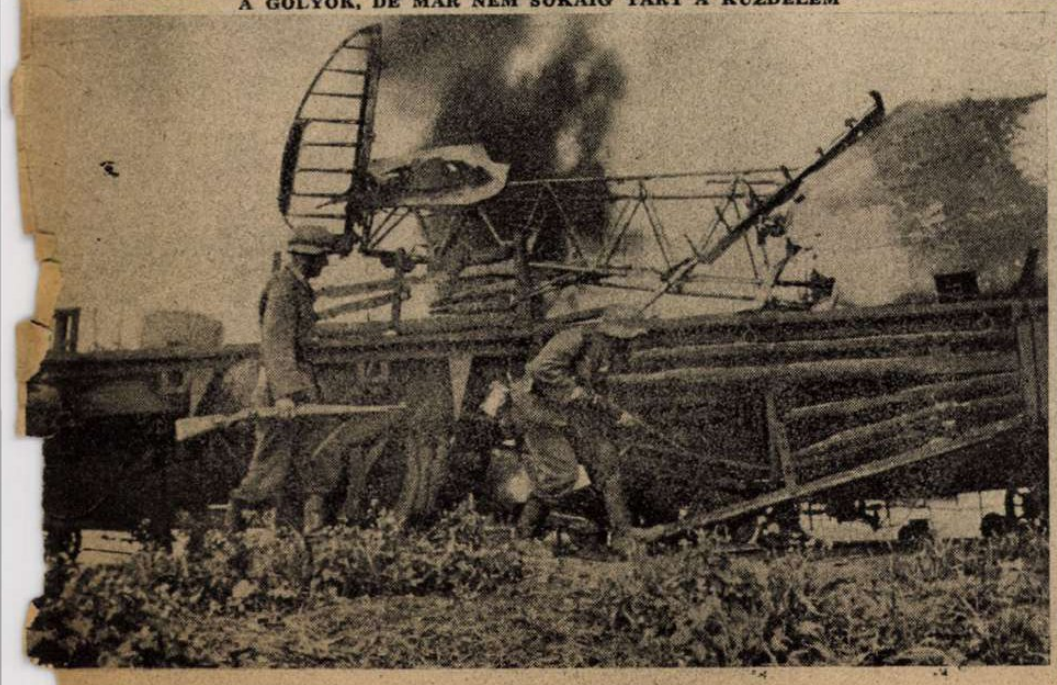

GAZDAG ZSÁKMÁNY JUT NÉMET KÉZRE
Az összeszedett vörös hadifoglyoknak megengedik, hogy szegényes felszerelésüket kiegészítsék, a nagy út előtt . . . Néhány óra múlva, már a vasútvonalon is előrelendül a támadás és a kijavított mozdonyok elindulnak Vorosilovgrad felé . . .

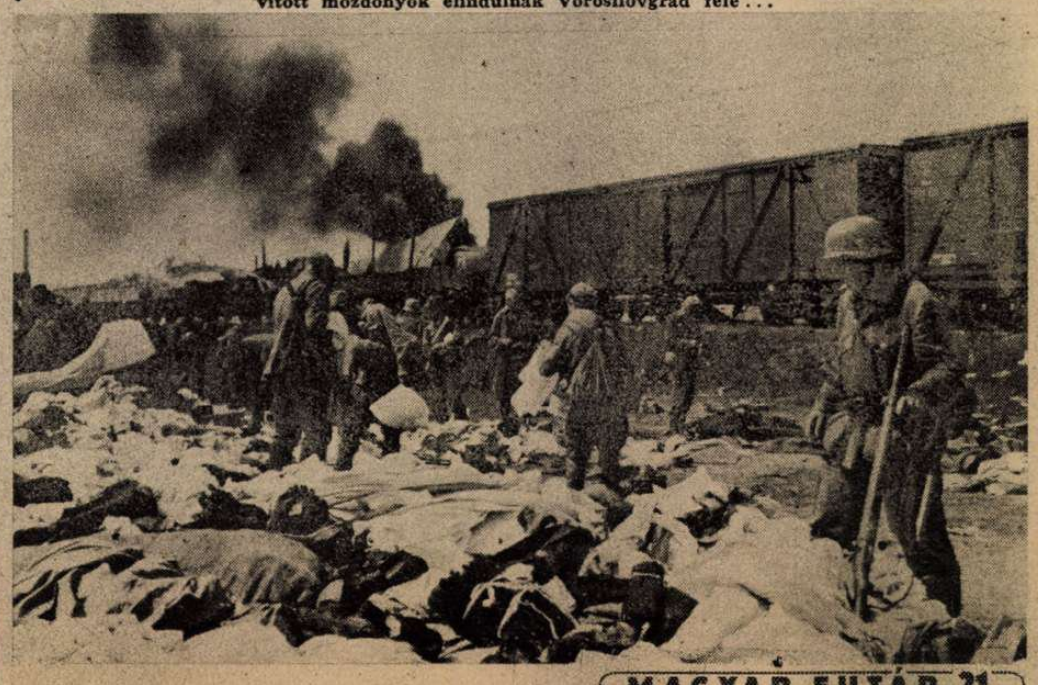

1848 RÉGI MAGYAR VILÁG

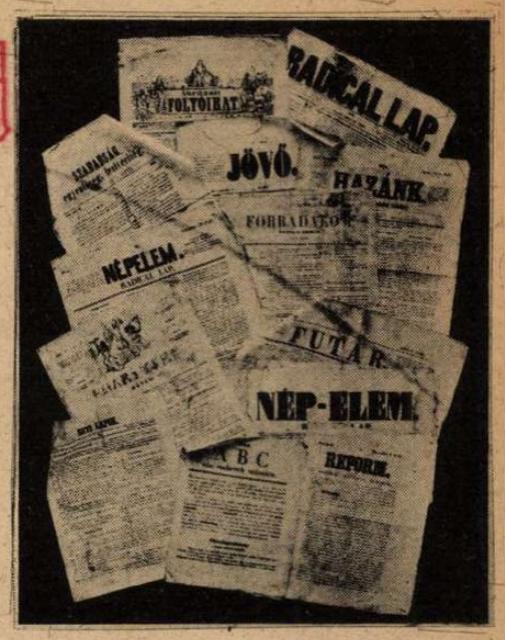

Magyarország 1848 májusában elméletileg független volt. A függetlenségnek ezt a válfaját a regényes magyar közhangulat készpénznek látta s csodálatosképpen a bécsi udvar, még helyesebben a szuverén államfő, a kedélyesen romantikus *Ferdinánd király* is a maga részéről lovagiasan vallotta, minden aláírt és kiadott rendeletével. A magyar király és a magyar nemzet között ilyenformán kialakult a megértés, *de köröskörül óriási ellenzéke volt* ennek a békével biztató állapotnak. A *feudális mágnások* a jobbágyfelszabadítás miatt, előkelő életszínvonalukat féltették. Közülük, különösen a bécsiek udvari összeköttetésükkel s jól tájékozott helyzetükben álltak a legveszélyesebb ellenzéki oldalon. *Az idegen ajkú magasrangú katonatisztek,* a közös hadsereg ábrándjait s benne személyes előhaladásukat, életsikerüket érezték veszélyben. *A bécsi nép* a monarchia összeomlásától tartott — nem ok nélkül — s a legnagyobb fokú társadalmi lezüllést látta maga előtt. *A nemzetiségek,* — a németajkúak kivételével, — *már 1848-ban egy kisantant megalapítására törekedtek,* — a magyarság többsége pedig a sok fenyegető veszélyből semmit se látott s az újkort és a függetlenséget úgy magyarázta, ahogy azt malomalatti beszélgetésekben elképzelték. *Idehaza gyertyával jártak a puskaporos hordók körül . . .*

A sokféle veszélyes láng, mint a pusztai tűz, hol itt lobbant fel, hol ott. Ma eloltogatták, holnap máshol vetett lángot, amíg végre *levegőberepült az egész államélet! . . .*

Májusban már így írnak a magyar lapok:

«Ezelőtt alig egy hónappal a bécsi nép, kivált az újságírók, nyakába borultak a magyaroknak s őket szabadítóknak, testvéreknek, Kossuthot pedig megváltónak hívták. Ma ugyanezen újságok megfeszítik Kossuthot, hűtleneknek, árulóknak, hazug egoistáknak kiáltanak bennünket, s háborúra uszítják ellenünk minden képzelhető ellenségeinket . . .»

Ez volt a sötét rádöbbenés a valóságra, bár nem kellett ott uszítani, ahol minden ellenséges oldal a maga létjogának érzésében fordított szuronyt ellenünk. *A mi függetlenségünknek a gyenge Ferdinánd volt a legkisebb ellenfele. Az osztrák reakció* hangját az *Allgemeine Österr. Zeitung* hasábjain olvashatjuk a következő gyilkos mondatokban:

«Igen büszke magyarok! Ausztriának kell titeket védeni, ha a népek sorából eltűnni nem akartok. Ti felháborodtok a szokatlan hangra, de ez az igazság hangja. *Nem akartok segíteni az olaszok ellen?* Ausztria Olaszország és Galicia nélkül is fennáll, mert mögötte és vele 40 millió német áll, *de ti egyedül álltok. Nemzetségtek nélkülünk a körülözönlő szláv elem könnyű zsákmánya leend. Meghajolni vagy megtörni!* Nem akarjuk mi magunkat megboszulni, nem akarjuk a szláv elemet ellenetek ingerelni, noha az *önnhaszon politikája, — melyre ti szüntelen hivatkoztok, — ezt kimentené,* de meg kell nektek mondanunk, hogyha a századokon át jó s balszerencsében velünk összetestvéredett magyarnak elválása szívünk érzetével ellenkezik; *ez elválás a ti jólértett érdekeitekkel még kevésbbé áll összhangban . . .»*

Legutóbb a déli határok felől, a horvát *Jellasics* részéről lángolt fel a veszedelmes tűz, *amit a bécsi udvar eloltott. István nádor* kemény rendelete szállt Zágráb felé:

«Meghagyom — írja Jellasicsnak, — *hogy körlevelét s a rögtönbíróság iránti rendeletét ellenkező rendelet kibocsátásával azonnal vonja vissza, s erről 3 nap alatt engem futárral értesítsen. E mai rendeletemnél fogva, meghagytam minden horvát törvényhatóságnak, hogy minden rendeletemet, melyeket a felelős magyar miniszter ellenjegyzése mellett kiadok, engedelmesen kövesse.»* Aláírva *István nádor* és *Szemere Bertalan* belügyminiszter.

A kir. helytartó nádor a határőrvidék katonai parancsnokává pedig Jellasics helyett báró *Hrabovszky János* pétervárади hadfőparancsnok altábornagyot nevezte ki.

Ez a Hrabovszky altábornagy erősen magyar oldalon állott. Ő volt az, amikor az újvidéki lázangók küldöttséggel két ágyút kértek tőle rendfenntartásra, ezt a választ adta nekik: *«Ágyú nincs, de golyót kaphatnak, amennyi kell, ha békében nem maradnak.»* S kinevezése után azonnal több határőr ezredet is küldött Zágráb felé. Ő lett annak a *vizsgáló bizottságnak* elnöke is, mely Pestről Zágrábba indult, s tagjai voltak *Eötvös* és *Fésüs* királyi fiskusok, *Jozipovics, Zsitvay, Zerpák* és *Degré* tanácstagok, azzal a feladattal, hogy *Jellasicsot hűtlenségben elmarasztalják.*

A bizottság azonban lassan indult s ezalatt Jellasics felségjogokkal élt Zágrábban. Eredetien járta meg vele *Suvics József* zágrábi első alispán. Suvics áprilisban még nagy hódolattal fogadta Jelasics báni kinevezését, de később levelet írt neki, melyben nem ismerte el, «s a legarrogánsabb kifejezésekkel nyilatkozott a báni intézkedések ellen.» *Erre Jellasics elfogatta.* Másnap új levelet írt fogságából, bocsánatot kért, s magát 65 éves öregnek jellemezte, *kit elméje elhagyott...* E levél alapján az elmebetegnek elismert alispánt egész tisztikarával elcsapta a bán, s azonnal még hat főispánt is kinevezett, köztük a bécsi *Gajt* is pozsega megyei főispánnak, akit már a bécsi udvar megfosztott még régi rangjától is.

A lángoló határok felől híre járt, hogy a szerbek Zimonynál 50 ágyúval betörtek. Északi irányban *Dévény* mellett két bujtogatót fogtak el, *kik a parasztokat Csehországhoz való csatlakozásra,* a katonákat pedig tisztjeik legyilkolására lázították fel. *Percel* Mór rendőri osztályfőnök Pesten nemzetőreivel megrohamozott egy Molnár utcai házat, beverték ajtaját s *bent 16 egyént, a titkos szláv propaganda apostolait fogták el . . .*

«Prágában a katonai rendszabályok tartanak. Az utcákon, melyeken szüntelen őrjáratok vonulnak át, síri csend s magány uralkodik. A német kokárda itt éppen nem látható, ritkán az ausztriai. *Az itt lakó 60 ezer német, egyesületi üléseit csak titokban, zárt ajtók mögött meri megtartani.» «Naponkint egyre súlyosabb kihágások követtetnek el a németek ellen.* A csehek a hozzájuk németül intézett kérdésekre nem válaszolnak. A bizottmány tegnapi ülésén huszita buzogányokról és cséplőkről beszéltek, úgy hogy gróf Thun Leo elnök ott is hagyta az ülést . . .»

«Bécsben, a Pozsonyba induló *«Hunyadi»* gőzöst, mikor magyar utasaival éppen indulóban volt, *a bécsi nép nagy dühhel megtámadta s ki akarta rabolni.* A csetepatéban sokan megsebesültek az utasok közül. Szerencsére a kormányos

elvágta a köteleket s a gőzös a podgyászok hátrahagyásával mégis elindulhatott.»

E politikai szenvedélyes viharok közt a közrend már alig állt a lábán. Kedves változatosságot jelent, hogy Brassóban nem ezen az alapon folyt az utcai harc:

«Brassóban a *székely* és *lengyel* katonaság összekapott egy *székely leány miatt,* kivel egy lengyelt láttak sétálni. A harc hevesbbedett. Mindkét részről harmincan sebesültek meg, hatan veszélyesen. *Egy lengyel őrmester fejét sehol sem találták. A székelyek közül egy sem esett el.* Később a viszálykodók maguktól lecsendesedtek. *A székelyek nem engedtenek idegen tisztet őrhelyükre . . .»*

Pesten a forró fejűek keverték a bajt, eleinte kisebb mértékben, de hamarosan nagyobb veszedelmek támadtak. *Táncsics Mihály «Március 15-e»* címen lapot indított, s ez kavarta fel az utcát. *«Csernátoni», «Kopogó»* és *«Pediglen»* álnevekkel mérges cikkek jelentek meg benne, hol ócsárolták a miniszteriumot, hol úgy dícsérték, de olyan hangon, hogy el kellett kobozni a lapot. *Így írt a Március 15-e:*

«A miniszterium *nevetségessé* tette magát, mert Batthyányi nyolc napig ült Bécsben s csak ekkorra tudta elérni Jellasics elmozdítását.» *«Hat hete, hogy a miniszterium működik, de minő eredménynyel?* A nemzetőrségnek nincs egyenruhája, nincs fegyvere. A magyar katonaság még most sem tért vissza. *Nincs erő, nincs bizalom, de bezzeg van horvát revolució, zsidó üldözés, szláv mozgalom . . .!»*

Amikor aztán a lap azt adta hírül az országnak, hogy a minisztertanács *István nádort ideiglenes királynak kiáltotta ki,* bűnvádi eljárást kapott s példányait elkobozták.

Ennek a lapnak rövidlátó izgatása honosította meg a mind sűrűbben előforduló esti «Macska-zenéket». Amíg ezek egy-egy magyar közéleti férfit vagy minisztert illettek, a nemzetőrség még elcsendesítette a zajongókat, azonban amikor *Lederer* budavári főparancsnokot kerítették sorra, ebből *valóságos csata lett a Szent Györgytéren, mely olyan kavarodást okozott itthon, hogy közben mindenki elfelejtkezett a határokról! . . .*

Lederer katonai főparancsnok ellen méltón háborodott fel a közvélemény. Amikor a nemzetőrök bizottsága a budai fegyverraktárban puskákat keresett, egy darabot sem talált s a főparancsnok *becsületszavát* adta, hogy nincs egyetlen fegyvere sem. Egy második váratlan bizottság azonban *elrejtve mégis talált 14 ezer darabot . . .»* A felháborodás kirobbanása volt a tervezett macskazene:

«Május 10-én sűrű csoportozatok vonultak át Budára. Midőn a várkapuhoz értek, néhány fiatal embert előre küldtek, megtudandók, *nincs-e katonaság felállítva.* A küldöttek azon tudósítással tértek vissza, hogy egyetlen katonát se láttak az őrökön kívül. Erre a tömeg a Szent György-térre vonult. A szokott lárma megkezdetett. *Egyszerre, mintha a földből termettek volna elő, minden felől, felszólítás nélkül, katonaság rohanta meg a fegyvertelen tömeget.* A fegyvertárnak Szent György-térre nyíló kapuján *nehéz lovasok rohannak ki,* a közelfekvő utcákból pedig *lesben állott gránátosok csapata tört elő.* A megrémült tömeg futásnak indult, de minden oldalról katonaságba bukkant. A lovasok sebes vágtatva rohantak a népre, *s kardokkal vágták a szerencsétleneket.* A gránátosok előreszegezett szuronnyal *kíméletlenül szúrták le, akiket előtaláltak.* A megrohanásnak olyan képe volt, mintha a legdühödtebb ellenség intézte volna. A sebesülteket a közeli kocsmákba viszik, hogy sebeiket bekötözzék, de a gránátosok ide is utánuk nyomulnak *s kegyetlenül mészárolnak.* Néhányan rostéllyal kerített ház előtti kertbe menekülnek, a lovasok a rostélyt bedöntik s az ott levőket *kemény kardcsapásokkal leterítik.* Nagyon sok a sebesült s halottakról is beszélnek. *Egy nőt is keresztül szúrtak...*

Mindez a királyi helytartó szomszédságában s a minisztérium székhelyén történt. A miniszterium részéről *Percel Móricz* rendőr osztályfőnök és *Hajnik* Pál érkeznek a helyre, de a vérengző katonatisztek nem hallgatnak rájuk *s szerencse, hogy őket is le nem szúrták. Lőni is akartak, de Percel a puskacsövek elé állt s így abbahagyták . . .»*

Ebből a budavári csatából nagy keveredés támadt. *Hogy halottak tényleg voltak-e vagy sem, nem derült ki.* Másnap Promontornál kifogtak ugyan a Dunából hullákat, de azok megint *eltűntek.*

Szomorú tény, hogy a gránátosok közt sok volt a magyar. Az is kiderült később, hogy a tisztek az egész sereget leitatták. Másik tény, hogy a kivezényelt olasz katonák nem rohamoztak, sőt a menekülők előtt szétváltak és utat engedtek. Egyéb jellemző esetek a rohamból, hogy csata közben a környékbeli korcsmárosok *boroshordókat* gurítottak a fegyvergyár udvarába a katonák számára. Olyan polgár is volt, aki nádpálcával segített a katonáknak s kergetve a futókat, kiabált: *«úgy kell, semmirekellők, mért jártok macskazenére».* Az is előfordult, hogy a katonák a házakba menekült és hálószobákba elbújt menekülőket is előhúzták és kaszabolták, s a lovasok fogadásokat kötöttek, hogy melyik vág le több embert. Szóval alaposan nekivadult a vihar.

Aznap és másnap Pest valósággal tombolt a dühtől.

A Múzeumkertben kétezer ember előtt *Petőfi Sándor* beszélt:

«Fölingerült indulatai vad viharával tört ki a miniszterium ellen, mint amely szerinte Magyarország jelen szomorú körülményeit gyáva erélytelensége által előidézte.» «Még a kutyámat se bíznám ilyen miniszteriumra» — mondotta.»

A megyeházán a másnapi gyűlésen *gróf Teleky László, Nyári* és *Patai* beszéltek s elfogadták a következő határozatokat:

«Nyilatkozzék a miniszterium, képes-e a ráruházott hatalmat gyakorolni, s ha nem, mi akadályozza?

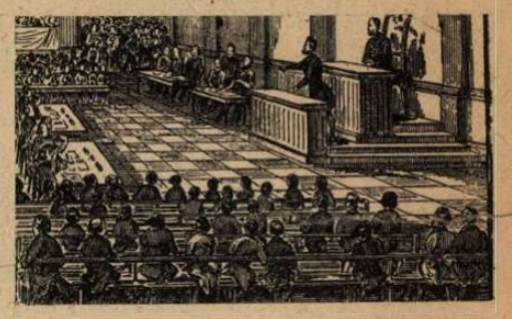

2. Lederer mozdíttassék el. A tettes katonatiszteket vegyék őrizetbe, hogy meg ne szökhessenek az országból.

3. A katonaságot még ma meg kell esketni az alkotmányra.

4. A nemzetőrséget azonnal teljesen fel kell szerelni.

5. Minden idegen katonatisztet magyarral kell felcserélni. A magyar seregek Olaszországból azonnal hazahivandók...»

A minisztertanács még aznap határozott. Lederert elmozdította, helyette báró *Boyenberg Móricz* altábornagyot nevezte ki, s *rögtönítélő vizsgáló bizottságot* küldött ki, hogy a tisztek és katonák ellen a megtorló eljárást lefolytassa.

Ez a bizottsági tárgyalás a maga nemében egyedülálló olvasmány az egykorú jegyzőkönyvek alapján.

(Folytatjuk.)

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: Dr. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel.: Grátzer Antal. Szerkesztőség: Budapest, V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 5. Telefon: 144—400. — Előfizetési ár egy évre 10 P, félévre 5 P, negyedévre 2.50. Egyes szám ára 20 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. offset-körforgógépén, Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

ANGLIA HÁBORÚS MÉRLEGE

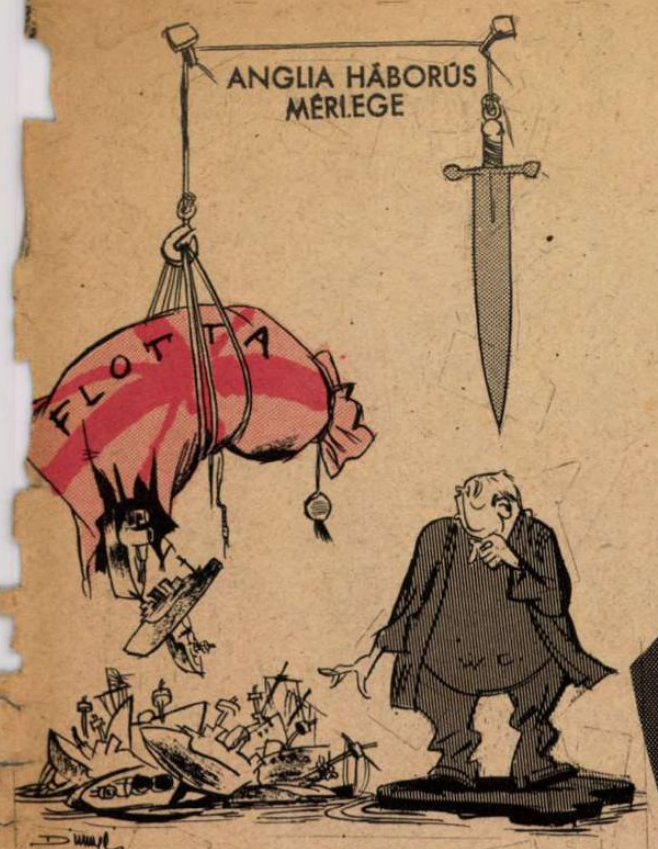

ÚJONCKIKÉPZÉS AMERIKÁBAN...

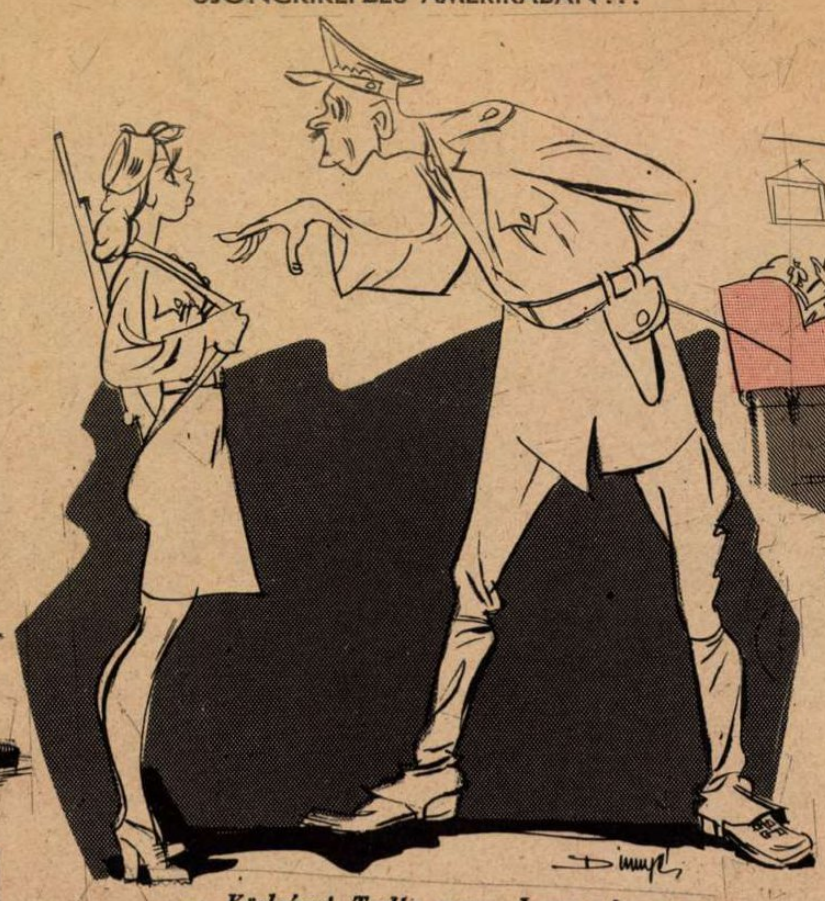

— *Közlegény! Tudja maga, hogy mi az az átkaroló mozdulat?*
— *No, de minek képzel engem az őrmester úr!?...*

NYÁRI ÜLÉSEZÉS

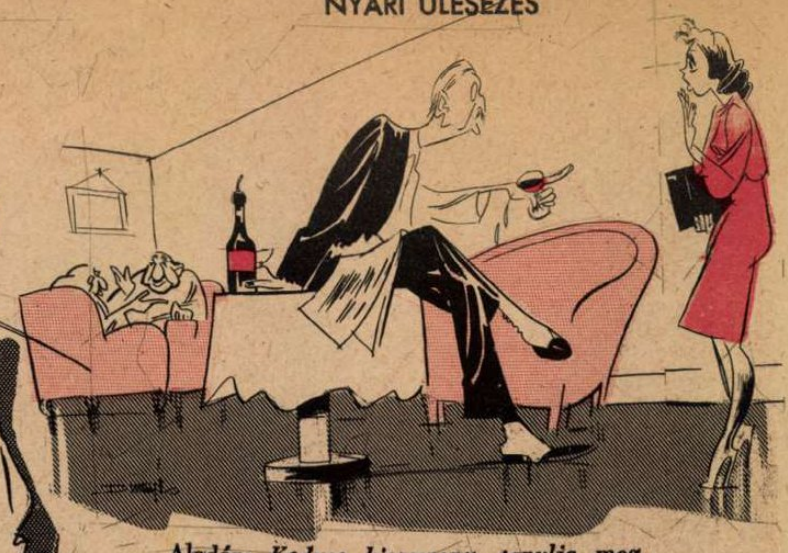

Aladár: *Kedves kisasszony, tanulja meg, hogy fontos tanácskozásokat nem szabad zavarni...*

ELMÉLET ÉS GYAKORLAT

Roosevelt: *«Az a fő, hogy az ember sohase engedje el a kormánykereket!...»*

ANGOL BOMBÁZÁS

— *Te, Tommy, a mi hajónkat bombázod!*
— *Mindjárt gondoltam, hogy valami baj van, mert pontosan a közepét találtam el...*

TÚLOZNI SEM JÓ!...

(A jeruzsálemi siratófalnál nagy sírást rendeztek a zsidók a szovjetért...)

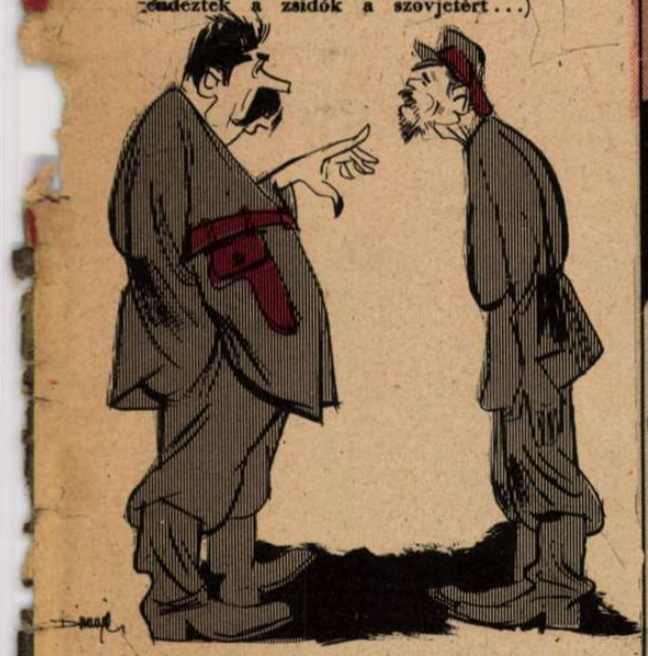

Sztalin: *Mondd, Vasszilij, élek én még, vagy nem élek?*
— *Igenis élsz, főelvtársam!*
— *Akkor akasztass föl húsz zsidót, mert azok a gazok már elsirattak engem!...*

LAKOMA A FEHÉR HÁZBAN

(Kladderadatsch.)

Churchill: *Tudja, kedves elnöknő, engem rendkívül felüdített Tobruk eleste. Végre nincs gondom avval az erőddel...*

LONDONBAN...

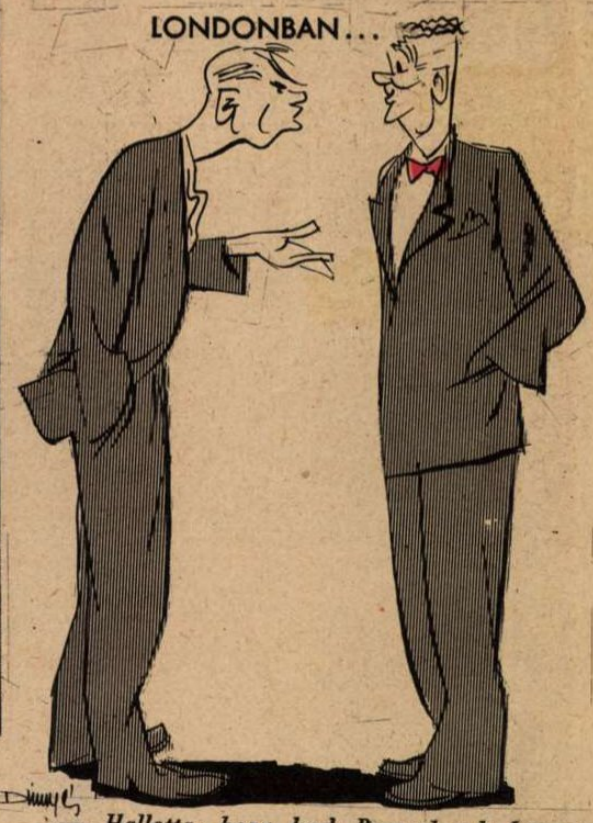

— *Hallotta, hogy lord Beaverbrook lesz a második arcvonal minisztere?...*
— *Ne mondja! Most már nekünk is lesz tárcanélküli miniszterünk?!...*

AMERIKA KÉSZÜL A MÁSODIK ARCVONALRA...

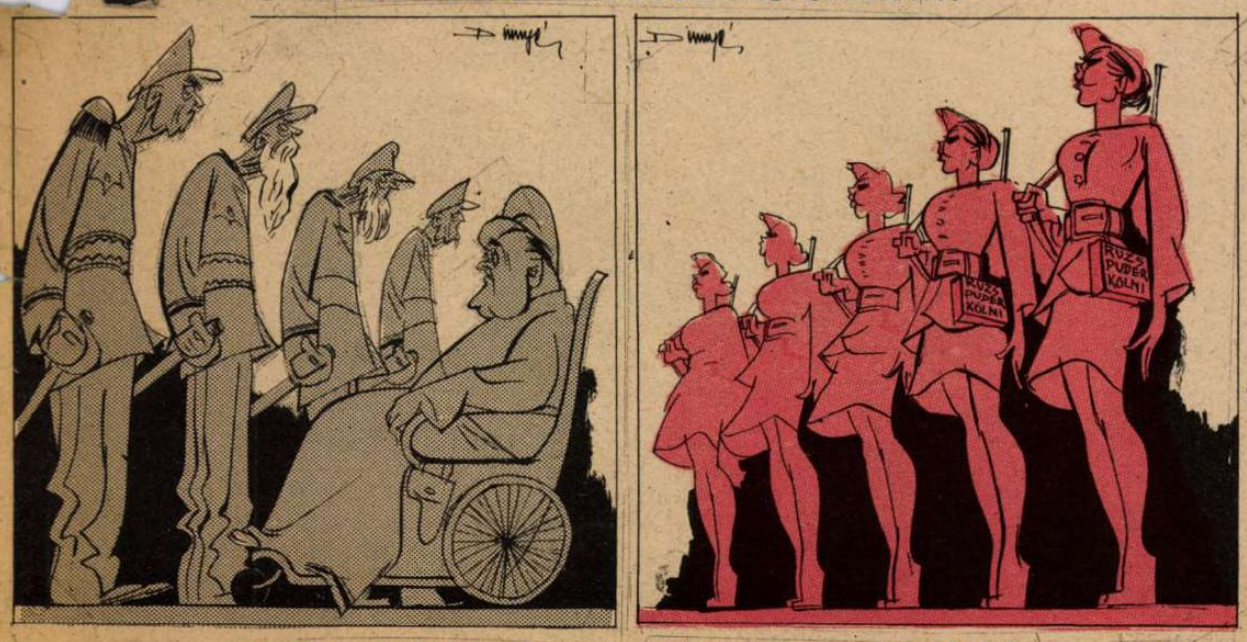

«Az egyik oldalról a hosszú évek adta bölcs tapasztalat, a másik oldalról pedig a duzzadó fiatalság jelenti a siker biztosítékát...»

(Roosevelt.)

A NAGY MEDVETÁNCOLTATÁS

Roosevelt: *Ne nézz oda, Winston, mert éppen most kéreget...*

A sebesült gondoskodik lovairól